

NOVI tednik

GLASILO OBCINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, SENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

Z UREDNIKOVE MIZE

V tej številki smo nekaj več pozornosti namenili življenju v mozirski občini, ki ta teden praznuje svoj praznik. Občani so lahko ponosni na dosežke tega leta, ki izpričujejo, da lahko še naprej delovni ljudje in občani gledajo v prihodnost. Tej želji se pridružuje tudi naše uredništvo.

Novinarja Drago Medved in Tone Vrabl sta danes s posebno nalogo v Velenju, kjer bosta za vas, dragi bralci, spremljala bivanje dragih gostov na našem območju in vam o tem poročala v prihodnji številki. Pa tudi sicer, za prihodnjo številko pripravljamo več zanimivih sestavkov, ki jih tudi v današnji številki ne manjka.

Protestna zborovanja naših ljudi zoper kratenje mednarodno priznanih pravic koroških Slovencev in Hrvatov na Gradiščanskem — včeraj je med drugim zborovala tudi šolska mladina Celja in odločno protestirala proti nedopustnemu ravnanju z manjšinami na Avstrijskem. Mladina terja zanesljivo bodočnost tudi za naše rojake.

VAS UREDNIK

OBČANI MOZIRSKE OBČINE PRAZNUJEJO

V novi, svetli in prostorni proizvodni hali ljubenskega Gradbenika — TOZD Kovinarstvo so tudi novi stroji. Novi odnosi, nov način dela... Kolektiv, ki je edini zametek kovinske industrije v Gornji Savinjski dolini, kolektiv, ki se zaveda svoje naloge in vloge. Zato tudi v celotni delovni skupnosti toliko prizadevanj, da bi bil jutrišnji dan lepši, čeprav je že današnji povsem drugačen od včerajšnjega. (Foto: Milan Božič)

PONOSNI NA PREHOJENO POT

V občini Mozirje, ki se teritorialno pokriva z Gornjo Savinjsko dolino, slavimo svoj praznik, ki je povezan z 12. septembrom, ko je padla zadnja okupatorska postojanka.

Delovni ljudje občine Mozirje s ponosom zremo na prehojeno pot in na vse tisto, kar smo po narodnoosvobodilni borbi in socialistični revoluciji dosegli. Zunanja in družbena slika občine dokazuje, da človeške in materialne žrtve niso bile zaman. Gornja Savinjska dolina daje danes videz visoko razvite pokrajine. Ta videz so ji dali delovni ljudje. Dolini kmetov in splavarjev smo bistveno spremenili njeno družbeno in zunanjo podobo. Skupno z delovnimi ljudmi Slovenije in Jugoslavije smo ustvarili pogoje za preko 3000 delovnih mest od tega preko 2000 v industriji. Z združenimi močmi kmetov in delavcev je zgrajenih v povojnem obdobju preko 400 km gozdnih in asfaltiranih cest. Za praznik je dokončana asfaltirana cesta do Logarske doline. Uspešno uresničujemo referendumski program izgradnje osnovnošolskih objektov. Zgradili smo vodovod, veliko družbenih stanovanj in indivi-

dualnih hiš in ne nazadnje našli smo pot za uspešen razvoj kmečkih gospodarstev in še bi lahko naštevali.

Kljub temu, da smo v občini Mozirje z nekoliko zamude spoznali svbje razvojne možnosti, obstajajo pogoji, da v sedanjem planskem obdobju dohitimo zamujeno in še kaj več. Za cilj smo si postavili doseči globalno produktivnost dela, ki jo dosegajo ostale občine SR Slovenije.

Veliko je že narejenega. Takih rezultatov ne bi bilo, če se ne bi spremenila družbena podoba Gornje Savinjske doline. Zlasti v zadnjem času pa tudi v preteklosti smo občani mozirske občine imeli vedno razumevanje za vse družbeno dogovorjene cilje. Družbeno dogovorjenih nalog pa je bilo veliko, veliko pa jih je še pred nami, če hočemo dohiteti zamujeno in da bodo družbenega razvoja deležne vse krajevne skupnosti, zlasti obmejne.

S sodobno cesto prihajajo v gornji del doline pogoji za še hitrejši družbeni razvoj. Nova ustava nam daje možnosti, da delavci in kmetje še ustvarjalneje posežejo v vsa družbena dogajanja občine in širše družbene skupnosti. Samoupravni

družbeni odnosi so nam porok, da bomo še hitreje napredovali in ustvarili humanejši jutri za delovnega človeka.

Znanje bo v našem razvoju igralo odločilno vlogo, zato bomo procesu izobraževanja mladine in odraslih dali posebni pomen. Uveljavljati bomo začeli celodnevno šolo in podaljšano bivanje otrok. Uresničevati bomo začeli tudi usmerjeno izobraževanje.

Pospešeno bomo zgradili 400 stanovanj, odprli 800 novih delovnih mest, preusmerili 250 kmetij. Nadalje je pred nami samoupravna reorganizacija trgovine ter turizma in gostinstva.

Vzporedno s hitrim gospodarskim razvojem bomo krepili borbena pripravljeno naših enot in prebivalcev. Trudili se bomo, da ohranimo naše okolje primerno za življenje delovnega človeka. Na vseh področjih bomo utrjevali socialistične samoupravne odnose med delovnimi ljudmi.

Praznovanje bomo sklenili v partizanski vasi Solčavi, ki jo je sovražnik 1944 požgal skupno s solčavskimi kmetijami. Naš dolg do te krajevne skupnosti je zato toliko večji. Požar, ki ga je zanetil sov-

ražnik je ugasnil pred 31. leti. V naših srcih je vzplamtel plamen svobode, ki je dal polet našim delovnim ljudem. Ustvarjalna moč delovnih ljudi, organiziranih v SZDL pod vodstvom ZK nam jamči svoboden družbeni razvoj in je istočasno opozorilo silam onstran meje, ki še vedno nasprotujejo uresničitvi določil meddržavne pogodbe o pravicah Slovencev v Avstriji.

Zgodovina je hotela, da je naša občina ob državni meji. Zato je tembolj pomembno, da sta naše gospodarstvo in družbenopolitična oragniziranost trdni.

Občani mozirske občine se zavedamo, da bo na poti uresničevanja družbenega razvoja še veliko ovir. Vendar smo prepričani, da jih bomo organizirani v SZDL pod vodstvom Zveze komunistov premagali in, da bodo praznovanja 12. septembra vedno povezana z našimi delovnimi zmagami.

IVAN KRAMER

predsednik občinske konference SZDL Mozirje

NICOLAE CEAUȘESCU DANES V VELENJU

ROGATEC

NOVA CESTA, ŠOLA

V nedeljo dopoldne so v Rogatcu pričeli s praznovanjem občinskega praznika šmarske občine. Ob prvi slovesnosti so se zbrali že ob devetih dopoldne na trgu v Rogatcu številni krajanji in pozdravili prihod njihovega rojaka predsednika IS SRS Andreja Marince. Veliko mladine in šolarjev se je zbralo na začetku poti prenovljene asfaltirane ceste, ki vodi iz Rogatca v Žetale. Rdeča vrvičica, razpeta nad cesto je čakala trenutek svečanosti. Vse krajanje in goste, med katerimi so bili poleg Andreja Marince še predsednik občinske skupščine Šmarje pri Jelšah Joško Lojen, predsednik republiške izobraževalne skupnosti Jože Doberšek, prvoborec in nekdanji komandant XVI. divizije Tone Vidmar-Luka, sekretar obč.

26. 9.
V LAŠKO!

komiteja ZK Darko Bizjak je pozdravil tajnik krajevnne skupnosti Donačka gora Peter Marin. Izrazil je zadovoljstvo v imenu krajanov Dobovca, Rogatca, Donačke gore in Stojnega sela ob prenovljeni asfaltirani cesti, ki bo odslej še bolj povezovala kraje. Cesto je izročil prometu predsednik krajevnne skupnosti Donačka gora Anton Križanec.

Vsi zbrani so se napotili peš po prenovljeni cesti protikrižišču, ki ločuje cesti za Žetale in Majšperk. Tam je namreč prostor, kjer bo čez dve leti stala lepa nova osnovna šola. Na nedeljski slovesnosti so položili temeljni kamen in v njem spominsko listino, na kateri piše datum polaganja, kdo je šolo zgradil, financiral in da njena gradnja pomeni skupno voljo krajanov Rogatca in bližnjih krajev. Kamen so položili Anton Stefančič, najstarejši učitelj v Rogatcu in upravitelj v pokoju, velik borec za slovenstvo v Rogatcu še iz časov neposrednega nemškega pritiska na Sloven-

ce, kmet Franc Goričan in prvošolka Tadeja Volavšek iz Rogatca. Šola je izredna pridobitev za ta kraj, saj stara ne ustreza več sodobnim pogojem dela v šoli. Nova šola bo imela dvanajst učilnic, skupni prostor, knjižnico, kuhinjo, ambulanto. Istočasno bodo pričeli z gradnjo montažne telovadnice. Šola bo imela vse možnosti za takojšnjo uvedbo celodnevne bivanja otrok v njej. To je posebnega pomena za Rogatec, saj veliko otrok hodi v šolo iz oddaljenih krajev, kjer morajo tudi doma prijeti za delo. Celodnevno bivanje v šoli jim bo močno olajšalo učenje. Šola bo veljala skupaj s telovadnico 36 milijonov dinarjev. Gradilo jo bo splošno gradbeno podjetje Rogaška Slatina.

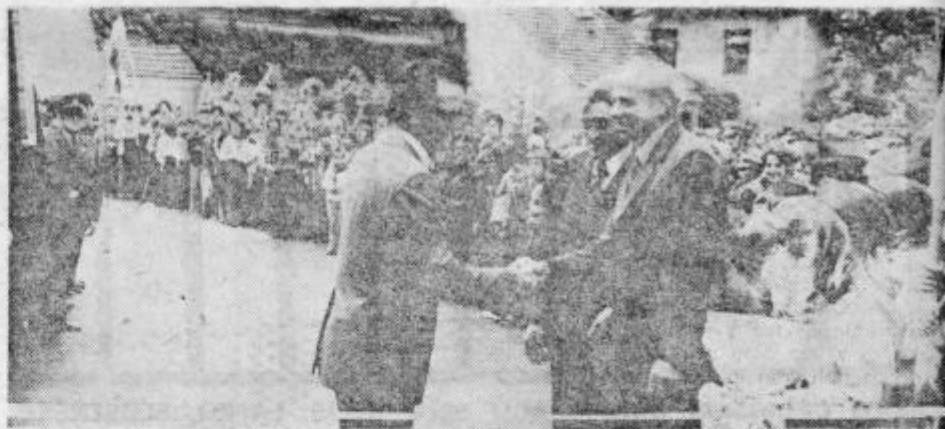
Ob koncu kulturnega sporeda je v imenu SZDL in krajevnne skupnosti Rogatec Jože Masera prebral protestno pismo zaradi znanega šovinističnega odnosa nacionalistov v Avstriji do koroških Slovencev.

DRAGO MEDVED

Temeljni kamen za novo šolo so položili — od leve proti desni: kmet Franc Goričan, prvošolka Tadeja Volavšek in najstarejši učitelj v pokoju Anton Stefančič.

Foto: D. Medved

Predsednik IS SRS Andrej Marince pozdravlja predsednika KS Donačka gora Antona Križanca in tajnika Petra Marina.

Foto: D. Medved

DVAKRAT DVA DECI

PAPIR IN RESNICA

»Kako ste mogli, spoštovani člani samoupravljanja v LIP Slovenske Korošice (in seveda v tisočih drugih delovnih organizacijah širom ožje in širše domovine — op. p.) protestirati zoper našo (avstrijsko — op. p.) manjšinsko politiko? Napačno ste obveščeni o tem, da manjšini na Koroškem nimata svojih pravic, saj so jim vendar priznane take pravice, ki jih le stežka najdete kje drugje. Pa tudi sicer, Avstrija je najbolj demokratična država, s tradicionalnimi svobostinami, ki jim prav tako ni para na tem svetu. Premalo tudi poznate avstrijsko zakonodajo pa še kar o njej veste, ne razumete!«

Se dobro je, da imajo v Avstriji poleg gospoda Wagnerja tudi sindikate. Kajti tako smo vsaj zvedeli — iz telegrama, ki ste nam ga poslali — da se slovenski in hrvaški manjšini pri vas godi bolje kot matičnemu narodu. Skoraj smo pozabili. Hvala za sporočilo in hvala za vabilo, da obiščemo vašo deželo, da bi se na kraju samem prepričali, kar nam niste navrgli na papir. Nič ne da, če je pisano v nemščini, saj mi »balkancije« z nemščino pa še s kakim tujim jezikom nimamo težav. Nas to ne moti, ne vemo pa kako je kaj z vami. Vam slovenščina dela preglavice, da se je, začuda, v najbolj demokratični državi tako otepete?

Menda smo se res napačno razumeli. Saj nismo protestirali le zoper avstrijsko manjšinsko POLITIKO! Naš protest je še celo zoper RAVNANJE z manjšinami. Bognedaj, da bi kritizirali zgolj politiko, ali celo le politični posluh do glasu razumnega človeštva, do Helsinkov. Zdi se nam, da bi bilo to precej žalovo. Kajti, z manjšinsko politiko so menda heimatdienstovci in še kakšni bratovščina kar zadovoljni. Kako tudi ne, ko so se vendar o njej predhodno dogovorili v vodstvih treh strank. Navkljub nasprotovanju manj-

šin. Toda, saj res, njihova pravica je nasprotovati tej odločitvi. Demokratičnosti tedaj res ne gre zanikati.

No, čisto neznane nam pa razmere v Avstriji tudi niso. Sem in tja kakšno soboto skočimo tja prek. Resda, doslej nismo steli plošč z dvojezičnimi krajevnimi napisi, tudi zdaj s štetjem ne bo težav, ker jih ni veliko. Precej je tudi takih ostankov ob cesti, ki kažejo, da bi napisane plošče lahko bile pa so jih menda odstranili. Nič nam ni vedel povedati, kdo jih je odstranil s silo. Bomo že vprašali.

Vabila na obisk tudi nismo povsem razumeli. Nas vabite v pisarne, da bi se tam seznanili z razmerami, ali naj pridemo kar tako in odpremo oči? Ondam smo od daleč opazovali, kako ste se šli »ravbarje in žandarje« v Škocijanu. »Ravbarje ste na silo naredili, žandarji — ti so bili kar prvi. Malce groba igra, kajne, podplutbe in ostala znamenja tega ne zanikajo. No, menda je tak stil pri vas v vadi, saj ste tudi sami potrdili, da ste ravnali »po pravih igrah in s praviimi policijskimi metodami«. Nekaj pa smo le pogrešali. Prešernost in otroško igričnost pa lesene pištole, zato pa brutalnosti žandarmerije ni manjkalo. Pravite, da mora tako biti. Vidite, tudi tega ne razumemo.

Sploh, zdaj nam je docela jasno, da marsikaj ne razumemo. Pa saj vabilo še velja, kajne? Ali ste ga navrgli kar tako iz vljudnosti in pred volitvami?

Sindikate prosimo, če nam bodo še pošiljali telegrame, navržite rajši kakšen dokaz k lepemu besedičenju. Saj veste, tudi papir vsega ne prenese. Seveda, najprej se dobro informirajte in ozrite se okoli sebe — morda utegnete najti kaj takega, kar do včeraj tu di vi niste razumeli. Se bomo lažje razumeli!

Danke für die Information!

ZAMEJEC

ŠMARJE

PRAZNUJEJO

Medtem, ko so v soboto in nedeljo na Boču in v Rogatcu že pričeli s praznovanjem občinskega praznika občine Šmarje pri Jelšah, so še včeraj odprli nov vodovod v Ločen dolu pri Rogaški Slatini, odprli so cesto za Col in v Rogaški Slatini položili temeljni kamen za nov stanovalnijski blok.

Danes popoldne pa bo ob 14. uri v Kozjem svečana seja sveta krajevnne skupnosti in odborov društveno političnih organizacij. Uradno bodo izročili v uporabo novo avtomatsko telefonsko centralo, ob 17. uri pa bodo pripravili sprejem za udeležence avto rallyja s proslavo pred spomenikom NOB. Zve-

čer bo tovariško srečanje občanov v gasilskem domu. V petek bodo v Šmarju odprli nove poslovne prostore Ljubljanske banke in Službe družbenega knjigovodstva, ter odprli vodovod Vrh—Mošče—Vodenovo. Naslednji dan, v soboto bodo ob 16. uri v Šmarju položili temeljni kamen za gradnjo novega kulturnega doma, ob 18. uri pa bodo predvajali prvonagrajene amaterske filme avtorjev iz šmarske občine.

V nedeljo bo slavnostna seja vseh zborov občinske skupščine ob 9. uri v novi osnovni šoli v Šmarju, kjer bodo tudi podelili občinska priznanja in nagrade. Ob 10. bo osrednja proslava pred šolo, kjer bodo uradno izročili šolske prostore svojemu namenu. Pripravili so tudi kulturni spored. Tako bo ta teden v šmarski občini zelo živahno, saj so občani čez leto mnogo naredili, da bi ob skupnem prazniku slavili delovne zmagi. D. MEDVED

FRANC OMLADIČ

Čeprav je šele šest let, odkar je slekel oficirsko uniformo in četudi je prav toliko let minilo, od kar je prišel v Mozirje, doma je sicer iz Braslovč; je že pravi Mozirčan. Tudi zaradi družbenopolitične zavzetosti in še predvsem zaradi dela, ki ga opravlja v občinski organizaciji Zveze rezervnih

vojaških starešin Mozirje.

Franc Omladič je zdaj že dobri dve leti predsednik občinskega odbora ZRVS, prej pa je bil štiri leta podpredsednik. Torej dovolj časa, da se je v organizaciji učil. In ne samo v organizaciji, tudi v širše okolje, v celotno Gornjo Savinjsko dolino.

Sicer pa mu delo v Zvezi rezervnih vojaških starešin pomeni skoraj nadaljevanje tistega, kar je počel kot aktivni oficir JLA. Ne povsem, pa vendar. Mnogo je stičnih točk.

In tako ni naključje, da je srečanje z njim odprlo tudi pomenek o delu in uspehih občinskega odbora Zveze rezervnih vojaških starešin, organizacije, ki bo v soboto na slavnostni seji občinske skupščine sprejela občinsko nagrado.

»Veste, čeprav je nehalno govoriti o organizaciji, ki jo vodiš, v kateri delaš in še posebej, če teče beseda ter zavoljo občinskega priznanja, lahko brez zadrekanj povem, da smo dosegli veliko. Me-

nim, da smo najprej uspešni zaradi našega frontnega dela. V akcijah, ki se jih lotavamo, nismo nikoli osamljeni. Skoraj bi lahko rekli, da bi težko postavil ločnico med našo in strelske organizacije. Sicer pa imamo veliko oporo v občinski konferenci Socialistične zveze. V takšnih pogojih je delo lahko, čeprav več kot odgovorno.

Prav tako ne kaže prezreti dejstva, da smo veliko napravili za podrižljanje in uresničevanje koncepta splošnega ljudskega odpora. To pa ne velja samo za naše notranje, organizacijsko delo, marveč zaradi naših akcij, naveden. Naj omenim samo pobudo za organizacijo obrambnega dne na osnovni šoli v Mozirju. Tudi ta primer, čeprav ne bo osamljen, je pokazal, da povezuje naše osnovne valone z vključevanjem mladine v obrambne priprave. Razen tega nismo pozabili na seznanjanje mladih z vojaškimi šolami in zato vojaškimi poklici. Pomem,

OBRAZI

bno je tudi naše sodelovanje z vojaškimi šolami v Zagrebu in Ljubljani.

Kot rečeno, naše delo ni izolirano. Zato sami ali v sodelovanju z drugimi prirejamo različna športna, strelska in druga tekmovanja, kondičijske pohode in podobno.

Naše delo v organizaciji se odvija v devetih osnovnih organizacijah in enem aktivu. In ker sem že pri članik, naj povem, da se čuti izredna odgovornost za obiskovanje predavanj, vaj, pohodov in podobno in da vsi staršine tudi želijo opraviti ustrezne izpite. Na vsak način razveseljivo dejstvo!

Kot rečeno naše delo ni odprto, široko, uspehi pa tudi rezultat dobrega dela članov odbora. To je timsko delo. Eden pravzaprav nič ne pomeni. Zato je tudi občinska nagrada priznanje vsem. Pa tudi velika spodbuda za delo v prihodnje.

M. BOZIC

OGLAŠUJTE V
NOVI
tednik

NAZARJE

HITREJŠI RAZVOJ

V Gornji Savinski dolini je bil les v preteklosti in tako bo tudi v bodoče tisti, okrog katerega se vrtil razvoj doline. Od lesa živi večina prebivalcev.

V obdobju od osvoboditve pa do 1961. leta sta gozdarstvo in lesna industrija napravila določen razvoj, vendar prepočasen. Pravi razmah sta ti dve panogi doživeli po združitvi leta 1967 v GLIN Nazarje. Gozdarstvo, družbeni in zasebni sektor, sta doživela razvoj v tem smislu, da so bili odprti mnogi gozdni predeli z bogato lesno zalogo in da skoraj ni kmetije v hribih, ki ne bi bila povezana z gozdno cesto.

Tudi lesna industrija je doživela v tem času velik razmah, od izgradnje nove žage, tovarne ivernih plošč do razširitve tovarne stavbnega pohištva. Vsi ti uspehi so bili rezultat združenega gozdarstva ter lesne industrije. Obe panogi sta v preteklosti našli skupne interese pri svojem razvoju.

Tudi v GLIN smo 1973. leta začeli uveljavljati ustavna načela. Prevladovalo je mišljenje, naj bi v prvi fazi bile samo štiri temeljne organizacije: gozdarstvo — družbeni sektor, gozdarstvo — zasebni sektor, lesna industrija in »Smreka« Gornji grad.

V zadnjih treh letih pa je praksa pokazala, da je težko uveljavljati samoupravljanje v tako velikih TOZD kot na primer v lesni industriji, ki ima okoli 900 zaposlenih. Tudi zakon o gozdnih je zahteval, da se gozdarstvo drugače organizira kot je bilo. Tako je jeseni 1975. leta na pobudo družbenopolitičnih or-

ganizacij zbor delegatov imenoval komisijo z nalogo, da pripravi predlog za ustanovitev več TOZD, ki se naj povežejo v OZD. In ne nazadnje, da bi še nadalje zadržali trdno vez med proizvajalci surovine in predelavo, naj bi se OZD povežale v SOZD.

Kje smo danes v reorganizaciji GLIN?

Opravljen je že veliko dela. V gozdarstvu, tako v družbenem kot zasebnem sektorju, imamo že nove temeljne organizacije, in to:

— temeljna organizacija gozdarstva Gornji grad, ki združuje prejšnje gozdne obrate Nazarje, Gornji grad in Ljubno,

— temeljna organizacija gozdarstva Luče, ki povezuje bivša obrata Luče in Solčava,

— temeljna organizacija transport in gradnje,

— temeljna organizacija gozdarstva Soštanj (bivši gozdni obrat Soštanj), ki skrbi za gospodarjenje z družbenimi gozdovi v velenjski občini,

— temeljna organizacija gozdarstva zasebnega sektorja na območju občine Mozirje,

— temeljna organizacija gozdarstva zasebnega sektorja za območje velenjske občine.

Vse te temeljne organizacije so povezane v OZD Gozdno gospodarstvo Nazarje.

Tudi v Lesni industriji Nazarje so nastale nove temeljne organizacije in to: žagarstvo, iтерна, stavbeno, energetika in vzdrževanje ter gostinstvo in trgovina. Torej pet temeljnih organizacij, ki so po samoupravnem sporazumu povezane v OZD Lesna industrija Nazarje.

V sklopu bivšega GLIN je ošla tudi TOZD »Smreka« Gornji grad, ki je danes OZD brez temeljnih organizacij. Sicer pa je predvideno, da bi v bodočnosti tudi v tej delovni organizaciji organizirali dve temeljni organizaciji združenega dela.

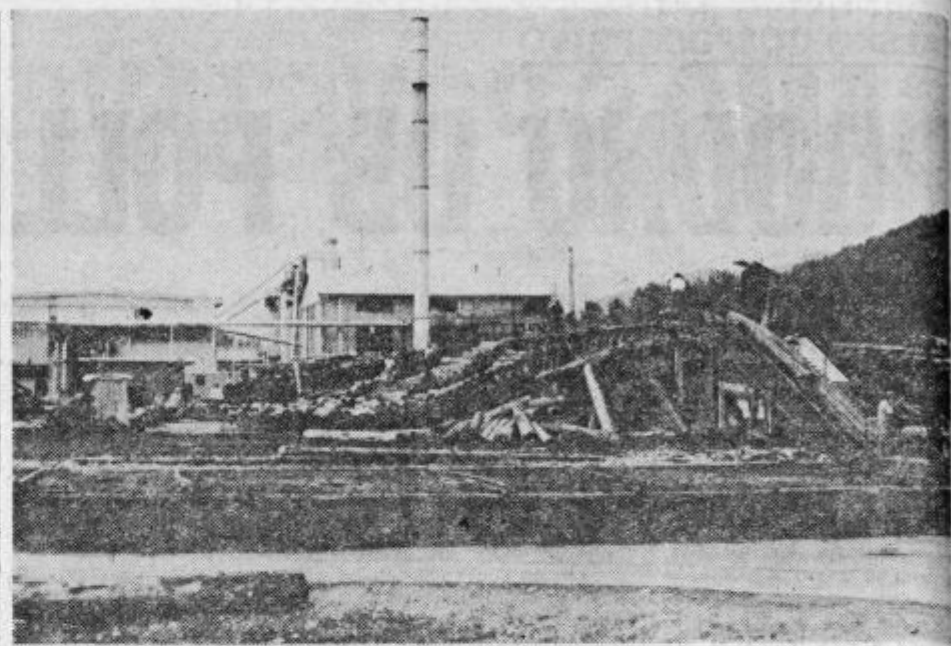
Izvoljeni so samoupravni organi na vseh nivojih, prav tako vodstveni in poslovodni organi.

Trenutno teče v vseh delovnih organizacijah razprava o združevanju v sestavljeno organizacijo združenega dela. Velik interes za pristop v to SOZD je pokazal tudi »Garanta na Polzebi«.

Z združevanjem v sestavljeno organizacijo združenega dela želimo zadržati in razširiti trdne vezi med vsemi delovnimi organizacijami, hkrati pa uveljaviti nove kvalitete. Predvidevamo ustanovitev interne banke, s tem pa racionalnejše trošenje uveljavljenih sredstev. Poseben poudarek dajemo razvojni in marketing službi na nivoju SOZD. Predvsem zaradi osvajanja novih programov in prodaje na domačem in tujem trgu. Predvidevamo tudi združevanje sredstev delovnih organizacij v okviru SOZD in tako zagotoviti skladen razvoj vseh delovnih organizacij. Skratka, želimo doseči hitrejši razvoj vseh delovnih organizacij v okviru SOZD.

Prepričani smo v uspešnost delovanja, ki naj dokazuje, da smo si začrtali pravilno pot, ki naj v bližnji prihodnosti pripelje v naš krog še druge proizvajalce surovin in predelovalce v celjski regiji.

FRANC GERDINA

Vsakdanja slika v GLIN

TEORETIČNO IZ PRAKSE

TUJEK V TOVARNI?

Najprej tole. Tovarna ni misljena le kot proizvodna delovna organizacija, marveč kot delovna organizacija na sploh. V tem sestavku gre za delovne organizacije v takoj imenovani proizvodni in ne proizvodni sferi.

Torej kdo je tujek v delovni organizaciji. Na primer SZDL kot široka frontna organizacija. Tujek je že zato, ker smo se navadili, da vse kar prihaja po družbeno-politični plati za teren, torej v krajevni skupnosti pripada SZDL, kar pride za delovne organizacije, pripada sindikatu. Res je, da je sindikat vključen v široke programske naloge frontne SZDL, toda niti naključno niso vse široke frontne naloge prisotne v delovnih organizacijah. Na primer krajevne skupnosti? Le tam, kjer se krajevna skupnost in delovna organizacija prekrivata tudi teritorialno (zaposleni ene tovarne so tudi pretežni del aktivnih krajanov), najdejo problemi krajevne skupnosti od časa do časa prostor na dnevnem redu sindikalne organizacije, aktivna mladina, organizacije ZK ali samoupravnih organov. Pač pa pridejo sem in tja akcije bližnjih krajevne skupnosti na dnevni red takrat, kadar obravnavajo prošnje za prispevek h kakšni akciji v krajevni skupnosti, ko gre za cesto, vodovod ali kaj podobnega.

Odnos do dela, delovna storilnost in samoupravna aktivnost so gotovo prvine, po katerih v delovnih skupnostih vrednotijo člane kolektiva. Vsi akti med drugimi vključujejo tudi moralno-politične kvalitete in aktivnost kot merilo za raznorazne odločitve, ko gre za napredovanje, za zasedbo odgovornega delovnega mesta, za olajšave in soudeležbo podjetja pri šolanju ob delu, ko gre za nabiranje točk pri pridobivanju pravice na stanovanje iz solidarnostnega fonda, ko gre končno za štipendiranje bodočih članov kolektiva itd.

In kaj je tu narobe?

Najbrž le to, da gredo kriteriji v delovni organizaciji do tovarniškega plotu in redko kdaj čez.

V krajevne skupnosti pa se nekaj krajevnih aktivistov ubada z vprašanjem pasivnosti desetih, stotin delavcev od preprostih nekvalificiranih do visokoizobraženih strokovnjakov, ki se onstran vrat ali plotu delovne organizacije obnašajo povsem privatniško, odklanjajo sodelovanje v raznih delegacijah, svetih, da o soudeležbi pri akcijah krajevnih skupnosti ne govorimo. Se več, najdejo se občani, ki v krajevni skupnosti mečejo redke posejanim aktivistom polena pod noge, v delovnih organizacijah pa so celo funkcionarji.

Ali je kongresna ugotovitev o celovitosti samoupravne osebnosti, tako v proizvodni kot v takoj imenovani potrošni sferi ostala za mnoge zgolj teza?

JURE KRASOVEC

NOVO Z GOLT

Na Golteh so že z vso vneto pripravljajo na letošnjo zimsko sezono. In da bi ta dela lahko opravili pravočasno in v celotnem obsegu, je zbor delovnih ljudi turističnega centra sklenil, da bo hotel na Golteh od ponedeljka, 13. tega meseca dalje in vse do začetka zimске sezone odprt samo ob petkih, sobotah in nedeljah, kar hkrati pomeni, da bo ostale dni zaprt. Prav tako ob ponedeljkih, torkih, sredo in četrkih ne bo obratovala gondoljska žičnica.

Mozirska koča pa bo odprta ves čas in zanjo ukrep, ki drži za hotel na Golteh ne velja.

ŽALEC: OBISKI V TOZD

V torek sta se v Zalcu na skupni seji sestala koordinacijski odbor za stabilizacijo in komisija za družbenoekonomske odnose pri OK ZKS ter razpravljala o položaju žalskega gospodarstva po prvem letošnjem polletju. Potem ko so rezultate ocenili za slabše od pričakovanih, pa vendar še ugodne, so se v razpravi omejili predvsem na tiste naloge, ki jih bo treba takoj izvršiti, da bi se stanje do konca leta izboljšalo. Zato so se dogovorili, da morajo v vseh delovnih organizacijah delavci razpravljati o položaju svojih tozdov, posebne ekipe, ki jih bosta oba odbora ustanovila v sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami pa bodo v kratkem obiskale vse kritične organizacije in vse tiste, ki poslujejo na robu rentabilnosti. Med obiski bodo govorili predvsem o ukrepih za izboljšanje stanja in perspektivah hitrejšega gospodarskega razvoja teh organizacij.

LJUBEČNA: OPEKARNE NA VELESEJMU

Kolektiv Opekarn Ljubecna bo letos sodeloval tudi na jesenskem zagrebškem velesejmu. Po uspešnem sodelovanju na spomladanskem sejmu gradbeništva, bodo obiskovalcem znova pokazali vrsto svojih znanih izdelkov. Največjo pozornost bodo posvetili klinker keramičnim ploščicam in novim izdelkom. Med novostmi bodo na sejmu pokazali glazirane izdelke za oblogo kanalov v papirni, kemični, tekstilni in prehrambeni industriji. Pred kratkim so take obloge kanalov dobavili za novo tovarno papirja in celuloze v Krškem. O kvaliteti pa so se pohvalno izrekli tudi tuji strokovnjaki, ki pomagajo pri gradnji. Obiskovalcem bodo predstavili tudi dve novi mešanici za betonske tlake. Ti dve mešanici sta Hlevit in Izotal. Hlevit so namenili za izdelavo podov v vseh vrstah hlevov. Izotal pa za tla v stanovanjski gradnji, v kletih, garažah, servisnih delavnicah in drugod.

Prepričani so, da bodo s temi izdelki naletehi na ugoden odmev na našem tržišču. Velesejem pa je priložnost, da o teh izdelkih seznanijo kar največji krog obiskovalcev.

M. BRECL

SAMOZAŠČITA — KAJ JE TO

HOP CEFIZELJ, TE ŽE IMAM!

Ce je bil pračlovek najprej sam s svojim tropom, se je pozneje začela na določeni stopnji razvoja proizvajalnih sredstev in družbenih odnosov tudi družbena delitev dela. Tako so nastali nekateri častivredni poklici. Ve stalke so bile čuvarke ognja in če jim je ugasnil, so bile kazni hude, prehude. Ljudje so iznašli stražo, potem poklicne stražnike, pa vojake, biriča, da carje, izterjevalce. Polagoma je bilo videti, ko da je ta država s svojimi institucijami neka, kar je vselej viselo nad ljudmi, kot bič in varščina hkrati. Tudi denar so si ljudje z razvojem delitve dela in družbenih odnosov izmislili, pa banke, financarje in davke. Vse skupaj pa se le komu zdi, češ, od kod vse to?

...In tako je še v ne tako davni preteklosti po mestih in trgih stopal brkat možak, nosil je helebarde, prižgal ulične leščebre, kjer so jih imeli, klical ure in varoval domove pred tatovi in rdečim petelinom. Robniška pesem, ki jo tako radi poslušamo, v zadnjih izzveni v priprošnje nočnega čuvara, da naj bo domovom naklonjen tudi svet Florjan...

Ravno v tem grmu namreč tiči zajec, ki bi ga zdaj radi zbežali na svet.

lo. Problematika, ki jo obravnavajo organi za javno varnost, se je v preteklosti zaradi razrednih odnosov ljudem izmuznila iz rok. Policija, vojska, vse z državno avtoriteto čuvane institucije so bile vedno instrument razreda na oblasti. Oboroženi oddelki, kot tudi vse druge državne institucije so bile vselej v prvi vrsti postavljene v obrambo družbenega reda, proti nasprotnemu razredu. Priganjač sužnjev, grajski birič in žandar so iste funkcije v različnih obdobjih, le da sta prva dva vihtela bikovko, tretji pa sabljo ali strelna orožje... In kakor se je civilizacija razširjala, človeštvo množilo, tako so tudi varnostni aparati in tehnologija napredovali. Od priušnikov do elektronskih prisluškovalnih naprav je bil narejen samo tehnološki, ne pa metodološki skok.

V samoupravni družbi pa hočemo temu narediti konec. Družbeni nadzor naj bi bil kvalitativno dopolnilo če ne postopno zamenjava za pomanjkljivo poklicno varnostno dejavnost. Splošna varnost bo mogoča in uresničena le takrat, če bomo v cilju reda, varnosti, medsebojne pomoči sodelovali vsi, vsak na svoji ravni in v svojem delokrogu.

formator
celje

OBISČITE 9. sejem obrti in 3. razstavo igrač v novi prireditveni hali pod Golovcem od 24. 9. do 3. 10. 1976.

26. OKTOBRA
VSI V LAŠKO

GOSTINSTVO IN TURIZEM V MOZIRSKI OBČINI

SAMO S POVEZAVO

Turizem smatramo kot del skupnega gospodarstva moziške občine, ki ima poleg gospodarstva, predelave lesa in smetljivstva izredne pogoje za razvoj. Visokogorski svet, ozke doline, gozdovi in livade ter lepi tereni za smučanje predstavljajo osnove za razvoj turizma, rekreacije in gostinstva.

Revalorizacija Gornje Savinske doline, občinska skupščina, gostinci družbenega in privatnega sektorja ter turistični delavci se dobro zavedajo, da je dolina zaostala v svojem razvoju. Kot poslednja slovenska alpska dolina je šele v zadnjem času stopila na pot hitrejšemu turističnemu oblikovanju, saj se šele zdaj ustvarjajo materialne osnove.

V Gornji Savinjski dolini se danes ukvarjajo s turistično gospodarsko dejavnostjo:

— Gostinsko turistično podjetje »TURIST« Mozirje z enajstimi obrati po vsej dolini,

— »IZLETNIK« Celje z Goltno, Mozirsko kočjo in Domom v Logarski dolini,

— KZ Mozirje s petimi obrati v Zadrecki dolini in kmečkimi turizmom,

— 35 privatnih gostincev in večje število privatnih oddajalcev sob,

— Planinska društva z enajstimi postojankami, ki pomembno dopolnjujejo gostinsko dejavnost v hribovitih predelih,

in še nekatera podjetja, ki imajo v dolini manjše obra-

te (depandanse, bifeje itd.)

Vsi navedeni dejavniki razpolagajo z razmeroma velikim številom turističnih sob, saj jih je v dolini kar 435 s tisoč posteljami brez planinskih postojank. Možni nočitveni fond je velik a žal slabo izkoriščen. Vzroki so:

— nezadostna reklama in propaganda,

— razdrobljenost gostinstva in posamezni interesi, kar povzroča, da turistična ponudba ne more biti enotna,

— pomanjkanje spremljajočih turistično rekreacijskih objektov.

Za uspešnejši razvoj turizma v dolini je potrebno ukrepanje naslednje:

— vse gostinsko turistične kapacitete v družbenem sektorju je nujno povezati v eno organizacijsko enoto,

— zgraditi rekreacijske objekte, ki so pogoj za stacionirani kot tudi za izletniški turizem,

— organizirati enotno reklamo in propagando in kontinuirano prodajo,

— organizirati centralno recepcijo, v kateri bo povezana celotna turistična dejavnost (družbeni in privatni sektor ter kmečki turizem),

— vsi znani turistični kraji kot Mozirje, Rečica, Gornji grad, Ljubno, Luče in Solčava morajo imeti vsaj en sodoben objekt s petdesetimi ležišči, restavracijo s sto sedeži in sodobno kuhinjo. Tak objekt bi predstavljajal center, na katerega bi bili vezani tudi gostje, ki bi

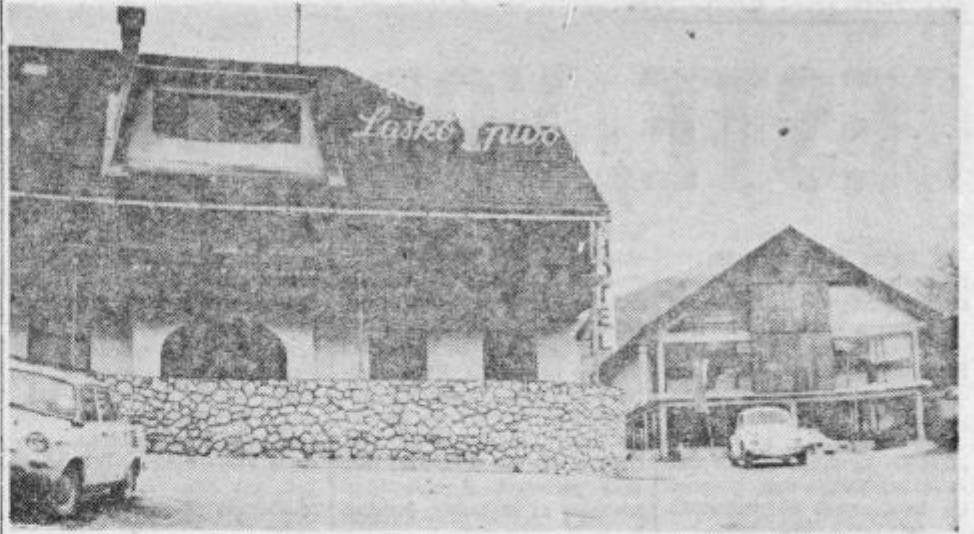
bivali pri privatnih oddajalcih sob.

Če hočemo povečati in izboljšati celotno turistično ponudbo in s tem povečati turistični promet je potrebno takoj pristopiti k nujnim adaptacijam obstoječih objektov:

Ureditev hotela Turist v Mozirju, to je razširitev restavracijskih prostorov za 30 sedežev in povečati število postelj za 40, dograditev keg-ljišča v Mozirju, ureditev bifeje in dveh restavracijskih sob v hotelu Planinka na Ljubnem ob Savinji, ureditev penziona »Rinka« v Solčavi, za tem gostišče v Lučah, modernizacija gostišča v Gornjem gradu, ureditev doma v Logarski dolini, notranja preureditev hotela na Golteh zaradi boljše funkcionalnosti, pridobivanja novih moderniziranih smučišč, ureditev športnih objektov in parka v Mozirju, prav tako prostora za disko klub v Mozirju, ureditev turističnih sob v gostilni »Savinjca« v Nazarjih, ureditev zasebnih sob in pridobitev novih kmetij za kmečki turizem. Razen tega ne kaže prezreti gradnje stanovanj za gostinske delavce.

Sele z izgradnjo in modernizacijo obstoječih gostinskih in turističnih objektov, ob nudenju kvalitetnih gostinskih uslug, solidnih nočitvenih zmogljivostih in rekreacijskih možnosti, lahko pričakujemo resnično povečanje turističnega prometa.

IVAN ZUPAN

Tudi Planinka na Ljubnem čaka na svojo preureditev, zlasti pa na ureditev bifeja v spodnjih prostorih ter na povečanje restavracijskih zmogljivosti

JAVNA RADIJSKA ODDAJA V LAŠKEM

PIVO POKROVITELJ

V redakciji Novega tednika in predvsem Radia Celje smo že pripravili jesensko — zimski program za naše zdaj že tradicionalne javne radijske oddaje, ki jih vsak mesec enkrat prirejamó po različnih krajih v občinah na celjskem območju.

Kot prvič bodo na vrsti občani laške občine, saj bomo javno radijsko oddajo v jesensko — zimskem času pripravili že v nedeljo, 26. septembra in to v samem središču občine v Laškem — v Domu »Dušana Poženela« nasproti železniške postaje. Posebnost je tudi v tem, da bo to sploh prva radijska oddaja z direktnim prenosom

(organizator Radio Celje) iz laške občine, odkar prirejamo takšne in podobne oddaje.

Pokroviteljstvo nad oddajo je prevzela PIVOVARNA Laško, ki ne potrebuje posebne reklame, saj ji to že dolgo vrsto let dela nadvse prijetno pivo znano daleč naokrog. Roko sodelovanja pa so nam ponudili tudi laška krajevna skupnost ter seveda vse ostale delovne organizacije, ki so tam prisotne. Kakšen bo program? Predvsem zelo pester. Nastopil bo pevski zbor TIM Laško pa seveda priljubljeni ansambel Jožeta Rusa in Radeč. Pridružil se bo najprej naš gost Edvin Fliser, svoje pa bodo

dodali tudi drugi, recimo šolarji laške osnovne šole.

Pripravljamo tudi nagradne igre, razgovore ter seveda veliko glasbe in petja, skratka po zlatem pravilu — za vsakogar nekaj. Oddajo bosta povezovala Ivica Burnik in Alfonz Kumer, sodelovali pa bomo tudi sami z našimi novinarji ter tehnik. Dobimo se torej v Laškem, 26. septembra ob 10. uri dopoldne.

V oktobru bo podobna radijska oddaja v šentjurski občini, v novembru po vsej verjetnosti celjski in decembra v moziški. Skratka, tudi po tej plati se še bolj približujemo z našim medijem občanom. TONE VRABL

PO ALPSKI CESTI

ŠE „CONCERTINO“

Se nekaj drobnih vtisov in našega popotovanja po alpski cesti, ki sta ga več kot uspešno pripravila turistična agencija Izletnika in celjsko hortikulturno društvo, bo konec. S tem pa ne spominov, vtisov. Ti ostanejo in bodo vedno znova in znova vabili. Med parke, nasade, cvetlice... k razmišljanju o urejevanju našega okolja.

Doživetje zase je bilo znano švicarsko letovišče Davos. In potem dolina gradov do Merana. Okoli štirideset do bro pa tudi slabo ohranjenih

nekdanjih bivališč grofov in drugih mogotcev. Nasadi jabolčan. In kdo ve še kaj. Vmes pa nič koliko gorskih prelazov in mojstrsko izpeljanih avtomobilskih cest. V samih skalah.

Tretji dan poti, potem, ko so vtisi z otoka Cvetja, Mainau na Bodenskem jezeru, še vedno silili k razgabljanju, še dve doživetji. Zanimivi predvsem za ljubitelje in gojitelje cvetja.

Najprej vrtnarija Rafz blizu Zürichu. Meri nič več in nič manj kot 60 hektarjev.

Dela že od 1890. leta. Poleg velikih in vzorno urejenih nasadov in med njimi otroškega igrišča, je že takoj na začetku razstavni prostor, kjer so na vpogled vsi pripomočki, ki jih vrtnar ali kdo drug rabi pri svojem delu. Te je moč tudi kupiti.

Sprehod med gredicami pa je odkril neštete cvetove. Znanje in neznanje. Tudi takšne, ki se komaj rojevajo in ki jih bo tržišče dobilo šele prihodnje leto. Največja pozornost je veljala vrtnicam. Koliko imen in koliko barv! Koliko imen po slavni ljudih. Lepi spomeniki. Skupine rododendronov. Med vrtnicami tudi »concertino«, novost, ki bo kmalu osvojila svet. In še in še...

V tej vrtnariji smo srečali tudi naše ljudi. Med vodilnimi je Franček Pavšer. Dolej se jih je baje zvrstilo že okoli dvajset. So dobri in spoštovani delavci.

Lep izlet je bil povezan še z enim koristnim strokovnim ogledom, in to instituta za sadjarstvo, vinogradništvo in vrtnarstvo v Waedeswiltu, na koncu Zürichskega jezera. Ima okoli 50 ha, zaposlenih pa je 150 ljudi, med njimi 40 znanstvenih delavcev! Ustanova, ki se ukvarja s proučevanjem vseh novosti, ki goji nove sorte rastlin, ki usmerja celotno sadjarsko, vinogradniško in vrtnarsko smer v Švici. Dosti spodbud. Morda tudi v tem, da med gredicami jagod ni več polivinilastih prevlek, marveč slama!

In zdaj konec v resnici. Konec s tistim prijetnim razpoloženjem, ki je vladalo ves čas poti...

M. BOŽIČ

76 ljubljanska banka
podružnica celje

ČEKI — VARČEVANJE

Tekoči računi. Čeki. Brezgotovinski plačilni promet.

Pojmi, ki smo jih sicer poznali, malo ali nič pa uporabljali, vse bolj osvaja. Prepričljivo. In zato toliko bolj zanesljivo. Vse več je namreč delovnih ljudi in občanov, ki želijo kar najbolj poenostaviti svoje osebno denarno poslovanje. Vse več je ljudi, ki se odločajo za poslovanje s čeki in zato manj z gotovino.

Zakaj?

Številni so razlogi. O njih smo v tej rubriki že pisali. O njih pa je stekel tudi pomeneč z enim izmed lastnikov tekočih računov, obrtnim mojstrom elektro stroke Maksom Petkom iz Trnovelja pri Celju.

Klobuk doll! Mojster Petek dobro oziroma odlično pozna ne samo svoje delo — zato ga tudi kličejo na vse konce in kraje naše države — marveč prav tako tudi poslovanje s čeki.

»Moram reči, da sem se sprva bal, kako bo šlo. Ne zaradi sebe, marveč zaradi trgovcev in drugih. Toda, moram reči, da doslej nisem imel nobenih težav, če sem namesto denarja predložil pravilno izpolnjen ček.«

Njegova odločitev je vplivala na delavce, ki so zaposleni pri njem. Tudi oni, štirje so, so sprejeli to novost, ki pa v bistvu ni nič novega.

»Poglejte, računica je zelo enostavna. Pri vsem tem ne gre samo za obresti, ki so prav takšne kot za hranilne vloge na vpogled — 7,5 odstotka, gre tudi za dejstvo, da mi ni treba več s seboj nositi večjih zneskov. Še zlasti tedaj, kadar kupujem material za svoje delo. Končno gre za enostavnost, za občutek varnosti. Skratka, ze-

lo praktično. Zato je poslovanje s čeki vsekakor korak naprej v našem življenju.

Pri vsem tem pa ne gre prezreti še drugega varčevalnega momenta. Če nosiš s seboj denar, se hitro odločiš za nakup kakšne reči, pa naj je potrebna ali ne. Če pa imaš ček, te že njegovo izpolnjevanje sili k razmišljanju, ali ravnas prav, gospodarno, ali ne. Zato bi lahko tudi to poslovanje s čeki istovetili s pravilom: dinar na dinar palača... Torej z varčevanjem. To pa je odlika, ki jo moramo gojiti na vsakem koraku! In zato še enkrat — kdor zna ceniti dinar, se bo odločil za brezgotovinski plačilni promet, za čeke, za tekoči račun.

Turist

gostinsko
turistično
podjetje

MOZIRJE

MOZIRSKA OBČINA

CESTE, VODA, LUČ

Komunalna dejavnost v občini se ni zažvela v skladu z novimi načeli organiziranosti ter podružbljanjem in razreševanjem perečih komunalnih problemov. V letošnjem letu je bil imenovan iniciativni odbor za ustanovitev samoupravne komunalne interesne skupnosti za občino Mozirje, ki svoje delo v tem času zaključuje ter pripravlja ustanovitev te prepotrebne interesne skupnosti.

Med najpomembnejše pridobitve na področju izgradnje cestnega omrežja štejeemo dokončanje modernizacije ceste v Logarsko dolino. Dolgoletni napori vse družbene skupnosti so uresničeni, čeprav vsa dela na mostovih in drugih objektih niso dokončana zaradi časovne stiske in težkih pogojev dela oziroma gradnje. Ob dokončanju te osnovne prometne žile v občini pa moramo le ugotoviti, da je odraz in plod prizadevanj vseh občanov naše občine, ki so v najtežjem obdobju izgradnje republiških cest Nazarje—Gornji grad in Ljubno—Luče prispevali na pomoč s samopriskevkom v lesu in denarju, s sredstvi delovnih organizacij ter razumevanjem bivšega republiškega cestnega sklada, ki je vsaj omogočil nepretrgano vsakoletno izgradnjo ceste proti Logarski dolini, ki pa na večji turistični promet ni dovolj pripravljena in terja hitre rešitve v širitvi turističnih zmogljivosti, da bi te naravne lepote lahko s pridom gospodarno izkoristili.

V nekaj dneh bo Cestno podjetje Celje začelo z deli na modernizaciji ceste Gornji grad—Crnivec. Republiška skupnost za ceste je modernizacijo ceste omogočila že letos, ker je dobila v ta namen premostitveni kredit. Po sprejetem srednjeročnem programu razvoja magistralnih in regionalnih cest SR Slovenije bo dokončana do 1. 1980. Pomembnosti izgradnje te ceste ni treba posebej poudarjati, saj bo prebivalcem gornjega dela občine znatno približala Ljubljano s širšim zaledjem, kar je za naš razvoj turizma zelo zanimivo, poleg drugih gospodarskih tokov, ki bodo usmerjeni čez Crnivec v druga območja Slovenije.

Zavedamo se, da s tem še niso rešeni vsi problemi cestnega omrežja v občini. Nekatere višinske kmetije še nimajo cestne povezave predvsem na Solčavskem, zato bo tem in pa odpiranju neodprtih, za gozdarsko izkoriščanje zanimivih predelov treba dati prednost izgradnji gozdnih cest.

Pomemben uspeh v letošnjem letu beležimo pri izgradnji vodovoda Letoš—Nazarje—Mozirje. Gradnja 9 km dolgega glavnega cevovoda je trajala nekaj let in je veljala nad 6 milijonov din, kar so omogočili s sofinanciranjem Občinska skupščina, Območna vodna skupnost Savinja—Sotla Celje, delovne organizacije v občini in najeti krediti pri Ljubljanski banki, podružnica Celje. Z izgradnjo tega prepotrebne vodovoda je preskrba s pitno vodo zagotovljena prebivalcem Nazarja in Mozirja, obenem pa daje možnost nadaljnje širitve industriji in s tem odpiranjem novih delovnih mest za bližnjo in daljno perspektivo. Zato menimo, da je bilo vlaganje v vodovod Letoš upravičeno in v zadovoljstvo vseh uporabnikov vode tega vodovoda. Napori za izgradnjo vodovodov v zadnjih letih nas ne smejo uspavati, saj so marsikje potrebni temeljite obnove.

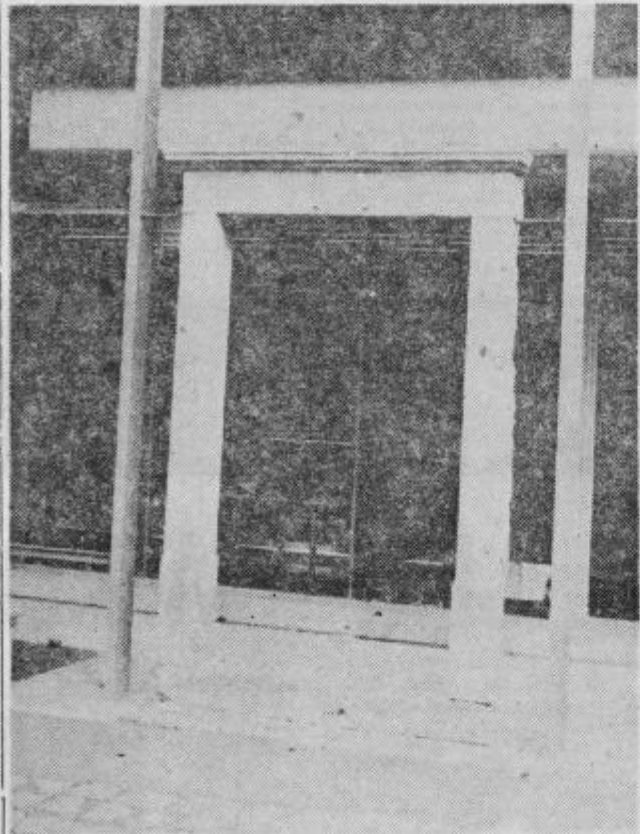
Samoupravna stanovanjska skupnost je prevzela skrb nad

gospodarjenjem z družbenimi stanovanji in nadaljnjo stanovanjsko izgradnjo na podlagi samoupravnih sistemskih rešitev z združevanjem sredstev za te namene. V letošnjem letu se že kažejo vidni uspehi razreševanja perečih stanovanjskih problemov za mlade družine, upokojenca ter občane, ki so stanovanj najbolj potrebni. Z zbiranjem sredstev za izgradnjo solidarnostnih stanovanj, z združevanjem sredstev za družbeno izgradnjo stanovanj ter s sredstvi za stanovanjsko izgradnjo za potrebe upokojenec je bilo zgrajenih 48 družbenih stanovanj v Mozirju, ki bodo v kratkem vseljena. V gradnji je v Nazarjah 15, na Ljubnem pa 10-stanovanjski blok. Oba bosta vseljiva prihodnje leto. Nekoliko v zaostanku je individualna gradnja stanovanjskih hiš, in sicer nekaj po zaslugi nenehne naraščanja cen gradbenega materiala in storitev, pa tudi zaradi neodprtih gradbenih okolišev v nekaterih večjih krajih občine. Srednjeročni program stanovanjske izgradnje za obdobje 1976—

1980 predvideva izgradnjo 400 stanovanj, ki jo bo mogoče izvršiti, če bomo s tako vne- mo, kakor je zastavljena, tudi vsi skupaj nadaljevali ter bolj kot doslej skrbeli za komunalno urejanje starih in novih sosesk.

Elektrifikacija je v glavnem končana. Zadnja gospodinjstva v Solčavi so pred kratkim dobila elektriko v svoje domove. Obstajajo le še redke družine, ki te dobrine nimajo. Poraba električne energije nenehno narašča, prenosne naprave in objekti tega ne zmorejo, zato je izdelan program obnove trafo-postaj, ki bodo zagotovile kvalitetno električno energijo. ELEKTRO Celje ima v načrtu do 1. 1980 izgradnjo nove razdelilne postaje, ki bo omogočala nadaljnji razvoj gospodarstva, ker bo obstoječa TP Nazarje s sedanjo zmogljivostjo izkazovala v kratkem primanjkljaj, ki lahko ohromi gospodarski napredek občine.

Občani naše občine posvečajo pozornost tudi razvoju telefonskega omrežja skupaj s SIS za PTT promet in podjetjem, ki nudi PTT usluge. Zato ni čudno, da je bilo s skupnimi interesi vključeno

Sožitje novega in starega

Foto: D. Medved

1960 pred kratkim nad 50 telefonskih naročnikov iz krajevne skupnosti Smartno ob Drebi in Bočna v avtomatsko telefonsko omrežje Jugoslavije. Zmogljivost AT central v občini znaša 740 naročnikov, sedanje število pa je 585 telefonskih naročnikov. Prostim priključkov je absolutno premalo (155), zato bo treba napeti vse sile, da se s srednjeročnim razvojem PTT prometa vključijo tudi tisti predeli občine, ki v telefonsko omrežje niso zajeti.

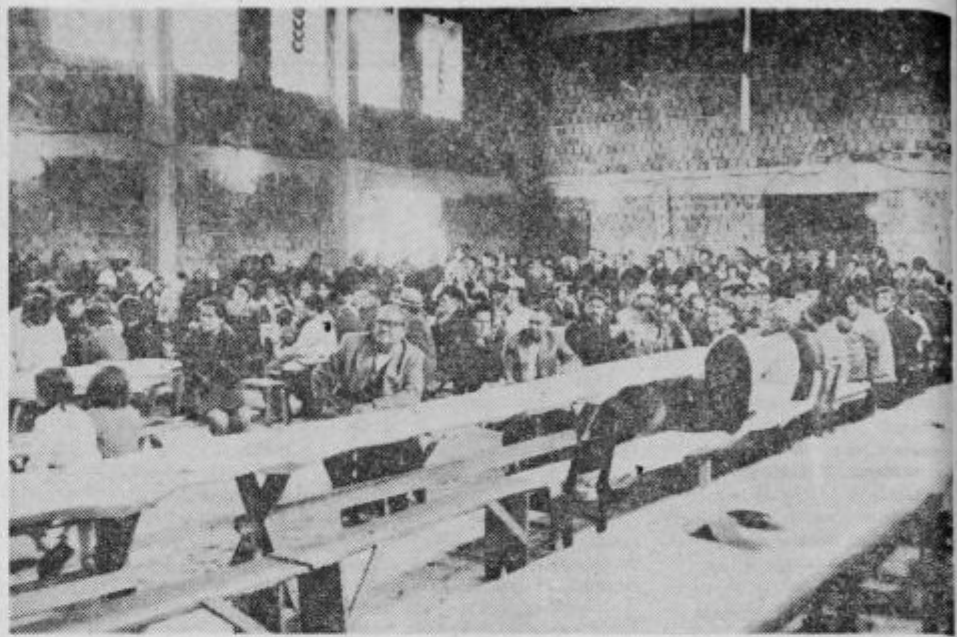
Prebivalcem občine ni omogočen sprejem II. programa TV oddaj, marsikje pa tudi I. program ni viden. Zaradi tega je v teku akcija za izboljšavo I. in izgradnjo II. programa TV oddaj pri sedanjih petih pretvornikih. Občani so prispevali preko KS 300.000 din, razlika do skupnega predračuna 860.000 din pa je bila zagotovljena iz drugih virov in delno s posojilom. Dela bodo predvidoma končana do konca leta.

V letošnjem letu je bila zgrajena nova poslovno stanovanjska zgradba v Lučah. V njej je zdravstveni dom Ve-

lenje zgradil nove ambulantne prostore, občina nove prostore krajevnega urada in prostore za dejavnost krajevnih skupnosti, PTT podjetje Celje pa je odkupilo nove poslovne prostore za poštne službe. V isti zgradbi so zgrajena stanovanja za zdravstvene in druge delavce. V Mozirju je bila zgrajena nova poslovna stavba, v kateri je odkupila poslovne prostore Ljubljanska banka za svoje potrebe. Skupščina občine pa je zagotovila pisarniške prostore občinskim družbenopolitičnim organizacijam, zdravstveni dom Velenje pa je odkupil nove poslovne prostore za lekarno, ki že posluje.

Na področju vodnega gospodarstva planirana dela zaostajajo zaradi nerednega dotoka sredstev Območni vodni skupnosti Savinja—Sotla Celje. Regulacijska dela na Savinji v Logarski dolini se nadaljujejo.

Rezultati, doseženi v tem obdobju, so plod prizadevanj naših občanov in so v marsičem pripomogli k boljšemu počutju, socialni varnosti in nudijo nadaljnji družbeni razvoj prebivalcem Gornjesavinjske doline. HINKO OOP

LESIČNO

ZMAGA DELAVNIH

Krajevni praznik Lesičnega sovpada z občinskim praznikom občine Smarje pri Jelšah. Tako so se številni krajanji Lesičnega, Pištjanja, Zagorja in Virštanja zbrali pod streho kulturnega doma, ki so ga uspešno pokriti in tako zaključili tretjo fazo gradnje. Predsednik režijskega gradbenega odbora Mirko Zidar je skupaj s krajanji vložil veliko truda v ta objekt, ki mu je vrednost do sedaj opravljenih del 300 milijonov, od tega so sami krajanji opravili del v vrednosti 200 milijonov. Načrte za doma sta brezplačno naredila rojaka inženirja Stane Lovše in Ivan Lah. V kulturnem do-

mu bodo imeli prostor tudi gasilci, krajevne družbene organizacije in otroški vrtec, ki bo prišel do sodobno urejenih prostorov.

Na slovesnosti je ob predsedniku krajevne skupnosti Lesično Mirku Kovačiču spregovoril še sekretar občinskega komiteja ZK Smarje pri Jelšah Darko Bizjak Omenil je, da je kulturni dom poleg osnovne šole drugi največji objekt v kraju, ki je bil zgrajen po vojni in čestital krajanom za delovni uspeh. Obenem jih je pozval, naj bodo v nadaljnjem delu složni in enotni, naj upoštevajo mnenje večine v skupnem boju za realizacijo

skupnih načrtov v občini. Na koncu govora je opozoril na vlogo Jugoslavije in neuvrščenih v svetu in na pritiške avstrijskih nacionalistov na koroške Slovence.

Pred pričetkom kulturnega sporeda pod streho novega doma je Hudo Bosio podelil novo gasilsko opremo trem gasilskim društvom, saj so gasilci ta dan imeli tudi vaje. Zbrali so se iz Kozjega, Bistrice ob Sotli, Lesičnega, Buč in Podsrede.

V nedeljo so v Lesičnem tudi uradno predali v uporabo novo avtomatsko telefonsko centralo.

D. MEDVED

CELJE

BO DRAŽJA VODA?

Izvršni svet celjske občinske skupščine je soglašal s predlogom komunalnega podjetja Plinarna-vodovod in Javnih naprav o povišanju cen in sicer za kubični meter pitne vode od sedanjih 2,87 na 3,30 dinarja in pri odvozu smeti od 0,25 na 0,365 din za kv. meter uporabne stanovaške površine za gospodinjstva ter od 0,28 na 0,385 din za isto površino za gospodarstvo.

Vtem ko je naša povišana cena za odvoz smeti svojo utemeljitev v novih dejavnostih, se pravi v odvozu kosovnega odpadnega materiala, ki bo posledje v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi stalno organiziran pa tudi v vzdrževanju in zamenjavi posod za smeti, ima povišana cena za pitno vodo opravičilo v nenehnem povečevanju tistih stroškov, na katere kolektiv nima vpliva.

Sicer pa je zlasti razprava okoli nove cene za vodo opozorila, da naj bo konec reševanja problemov na tak način in da naj kolektiv čimprej pride pred skupščino in javnost z dolgoročnim načrtom razvoja te dejavnosti v občini. Pitne vode namreč primanjkuje, zato je zagotovitev njenih zadostnih količin osnovna naloga kolektiva. Šele sprejeti dolgoročni načrt naj bi pokazal, kako se bo gibala cena vode in koliko od te cene bo treba obvezno nameniti za razširjeno reprodukcijo, za nove naložbe. Ze v sedanji ceni je zagotovljenih 0,40 din za te namene. Vendar je več kot razumljivo, da je denarja pre-

malo, če bi hoteli reševati vse pereče probleme. To pa pomeni, da bo ob sprejemu dolgoročnega načrta razvoja za vodovodno omrežje nujno treba razpravljati tudi o novi ceni, ki bo na vsak način velja od sedanje.

Ko so člani izvršnega sveta izrekli soglasje na novo ceno za pitno vodo, so se zahtevali, da mora kolektiv to spremembo pisмено pjasniti vsem odjemalcem pitne vode, zatem, da naj velja jo naslednje naložbe zlasti razširitvi vodovoda na območja, kjer ga še nimajo. V celjski občini je še okoli 15 odstotkov prebivalcev, ki nimajo vode iz mestnega vodovoda.

da. To pomeni, da naj bi se vodovodno omrežje čimprej razširilo v Lokrovec, na Vrhe, Smiklavž, na del Trnoveč, Ljubčno, Zadobrovo, Zvodno in drugam.

Razen tega je izvršni svet zahteval večjo pozornost vzdrževalnim delom pa tudi reševanju kadrovskih problemov znotraj kolektiva. Na seji so namreč ugotovili, da v tej komunalni enoti nimajo ustreznih strokovnih kadrov, ki bi bili kos nalogam, ki niso majhne.

Vtem ko velja nova cena za vodo od 1. septembra dalje, bo za odvoz smeti držala od 1. oktobra naprej.

MB

JURIJ GORŠEK

Konec avgusta nas je vse, ki smo poznali Jurija Gorška iz Gotovelj, pretresla žalostna vest, da je nesrečno preminil. V svojem dolgoletnem in neumornem žitljenskem delu si ni ustvarjal svojega imena; ljubezen in delavnost je enakomerno skoraj 42 let vlagal v Moški pevski zbor Kulturno prosvetnega društva Gotovelje. Nadaljeval je delo svojega očeta, ki je pred več kot 80 leti dal Gotovljanom narodno zavest v obliki lepo zapete slovenske pesmi. Ta 80-letni kulturni utrip male vasi, ki je imel vseskozi v naši težki zgodovini velik narodnostni pomen, je bil povezan s dvema pevovodjema — očetom in sinom Jurijem.

To je bilo 42-letno delo Jurija Gorška, zbor je vodil od nastopa do nastopa, od revije do revije, ustvaril si je lepo in številno družino, na delovnem mestu je bil tvesten in marljiv, saj v svoji delovni dobi ni bil niti enkrat odsoten.

Vse to povečuje bolečino vsakogar, ki je Jurija Gorška poznal, je pa to tudi zagotovilo, da nam bo Jurij ostal v trajnem spominu.

R. V.

Drago Arh, direktor Javnih skladišč v Celju je na področju Velike Pirešice, točneje — Prnovega ali s starim imenom Gorce — vikendaš ni sam. Romantična zelena pobočja, kjer je nekoč bilo dovolj vinske trte, pa jo je uničila uš, so zdaj porasla z ličnimi vikend hiškami. Niže od njih, ob cesti, ki vodi iz Velike Pirešice skozi Prnovo naprej v Hramše in proti Dobrni so kmetije. Nekdaj jih je bilo več. Pa je prišel čas, ko so jih mladi jeli zapuščati. Ob zapuščenih hišah pa je ostalo tihotno, kakor da revščina na tihem poje svojo večno himno o osamljenosti, pozabljenosti, kar je najhuje — brezizhodnosti.

Tako nekako mi je pripovedoval Drago Arh, tajnik režijskega odbora za asfaltiranje ceste v dolžini treh kilometrov, o krajih, ki so se nam odpirali v vsej svoji lepoti, ko sva korakala po trasi nove ceste. Povabilo je bilo dovolj jasno: pridi, boš videl, kako znajo krajanje krajevne skupnosti Galicija — Velika Pirešica poprijeti za delo, kadar gre za širši interes. Za skupno delo.

Ko sem videl sledove njihovega dela, sem se spomnil na novo opredelitev vloge krajevne skupnosti v novi ustavi. Pot me je vodila po trikilometrski trasi, ki je bila odeta v plašč prostovoljcev, da jo uredijo kot nevesto. Da pridejo delavci Cestnega podjetja in jo odenejo v črn pajčolan dragocenega asfalta. Toda pred tem je dolga zgodovina.

Kitajski pregovor

Modrost starih Kitajcev, da ne smeš lačnemu dati ribe, ampak ga moraš naučiti ribe loviti, je držala tudi za Prnovo. Mladi so odšli, delo na kmetijah ni nikomur dišalo. Hmelj je že davno pozabljena kultura lahkih pobočij. Živina, kakšno sadje, pašniki. Socialna pomoč ostarelim na zapuščenih kmetijah in nič drugega, bi bila slaba usluga nadaljnemu napredku kraja. Prava potuha mrtvih. Imeli so cesto, staro in razdrapano, kajti klanec je tam. Ko pride dež, grede kubiki s ceste. Ni bilo vodovoda. Kraj brez ceste in vodovoda ob koncu dvajsetega stoletja je sramota. In zapeklo je krajane. To rano so si pozdravili s sedemtisočimi urami prostovoljnega dela. Danes imajo vodovod z dvema rezervoarjema, zaradi klanca. In ko je voda bila v hiši, je pritekla na pipo tudi v hlevu. Za vodo se je vrnila v hlev tudi živina. Ta pa je začela zadrževati tudi mlade, da so skrbeli zanjo in pričeli razmišljati še o drugih rečeh. Pa so tem mislim prisluhnili tudi tisti, ki so že odšli, tudi »gastarbajterja« in so se ob praznikih vrnili, dobili doma parcelo ali jo kupili in opeka je pordečila zeleno pokrajino.

Življenje se vrača

Kaj pa cesta? To je okno v svet! Kaj v svet! V dolino, do glavne ceste, do potrošnika, je rekel kmet. Toda k njemu so prišli tudi vikendaši. Iz mesta, željni miru, zelene pomirjajoče barve, krpice zemlje za trsek, trenutek užitka od naporenega delovnika. Pred leti so dobili zemljo še po pet dinarjev za kvadrat, danes velja ista površina tri stare tisočake. Pa kmalu tudi

VELIKA PIREŠICA — 120 LJUDI OB CESTI

TODA TA JE NJIHOVA!

V krajevni skupnosti delovni ljudje in občani odločajo o uresničevanju svojih skupnih interesov in opravljanju nalog ter o solidarnem zadovoljevanju skupnih potreb na naslednjih področjih: medsebojni odnosi v naselju, urejanje naselij in drugega prostora ter prebivanje, upravljanje stanovanj, otroško varstvo in socialno skrbstvo, zdravstveno varstvo, vzgoja in izobraževanje, prosveta in kultura, javno obveščanje, telesna kultura in rekreacija, komunalne in druge dejavnosti za neposredno zadovoljevanje njihovih potreb ... (Ustava SRS, Krajevna skupnost, 73. člen)

Eno od gradbišč ob cesti

to ne bo več držalo. Cena je skočila zaradi elektrike in vodovoda. In ceste. Naredili so novo traso in zračunali, da je cesta vir blagostanja, da se po njej lahko odide, toda tudi vrne in to za vedno.

Najprej so uredili nekaj bistvenih stvari. Na občini so se domepili za bodočnost krajevne skupnosti. Kaj bo s Prnovim? Kaj bo s kamnolomom, kaj bo z vikendaši, kaj bo s kmeti? In so rekli: tod bodo gradili vikende, tod

stanovanjske hiše, do sem se kamnolom lahko širi in do tja se ne sme. Kmetijske površine pa so te in te. Tako danes vedo pri čem so. Kdor se bo na novo doselil, bo lepo plačal elektriko, vodo in cesto, ko bo vse to opravil, bo dobil soglasje vseh, ki so s svojim denarjem in žulji to že omogočili.

CESTA NI

Je pa asfaltirana. Oziroma šele bo. Koncem oktobra. Vikendaši so rekli:

nam bo koristila, kmetom se boji. Zdaj imajo traktorje, pridelek bo treba spraviti v dolino. Traso je treba dobro pripraviti. Zgraditi 36 propustov za vodo. Asfaltirati. Res da stane, toda stroški vzdrževanja so na makadamu na takem terenu tako veliki, da se bo asfalt kmalu obrestoval. Vole so zamenjali traktorji. Po stari, prvotni cesti, ki je bila še lepa, je lahko par volov vlekel voz in pol tone tovora ...

Za cesto so zračunali, da bi stala 280 milijonov. Tri kilometre. Pričeli so z delom. Zavihali so rokave. Do sobotne akcije in z njo vred so tako opravili 2400 prostovoljnih ur dela. Vsaka hiša je imela svojega človeka ob cesti. Kmet, delavec, inženir, doktor, arhitekt, direktor ... Delali so zagnano. Vsak je dal tako rekoč 150 ur. Sli so še dalje. Vsaka družina bo dala še 320 starih tisočakov v štirih akcijah. Na cesti je bilo v soboto staro in mlado. Celo enajstletna Biljana Kučaniklič, ki je bila na počitnicah, doma iz Makedonije. Vsi zagreti za delo, sijočih obrazov. Pele so lopate, krampi, samokolnice z betonom so stokale navkreber. Od jutra do večera so zabetonirali 36 propustov, planirali, urejevali, delali ... 120 jih je bilo.

Združeno delo sodeluje

Dobesedno. Nova ustava se uveljavlja. Kar na cesti. Cestno podjetje, ki ima kamnolom že več let na področju tega kraja je prispevalo svoj delež za cesto. Leta in leta je izkoriščalo naravno bogastvo kraja. Z mimiranjem so zasuli v zemlji še zadnje studence kmetom. To je savinjski kras. Zdaj se oddoljujejo. Cesta jim naj povrne lepšo podobo življenja. Tudi delovna skupnost Nivo ne stoji ob strani. Za zagrebška Geotehnika, ki dela v sklopu kamnoloma celjskega Cestnega podjetja. Vsi pomagajo. Tudi občina. Tako pravi: če pripravite cesto za asfaltiranje, damo mi asfalt. Na to melodijo so vsi v Veliki Pirešici prisluhnili. In skupaj povzeli! Neposreden primer, kako je možno sodelovati na relaciji krajevna skupnost — občina, krajevna skupnost — tozdi, se je pokazal v vsej svoji luči. Krajanje so šli zavestno v akcijo. Domačini, že od nekaj vezani na zemljo, taki, ki je nikoli niso hoteli zapustiti, taki, ki so se vrnili in je ne nameravajo več zapustiti in taki, ki so prišli po njeno zeleno površino, da jo pijejo v lepoti še ohranjene ekološke devičnosti, so se zavzeli, da s cesto, vodo in elektriko zaščitijo ta košček lepe slovenske zemlje, odkoder se razteza pogled na Celje, Zalec, Sempeter in zasavko hrbovje. Ko bodo stopali ali se vozili po asfaltni prevleki, jim bo v največje zadoščenje spoznanje, da niso izbojevali pirove zmage, ampak zavestno bitko s premagljivimi težavami, ki jih prinaša razvoj in zaostalost, miselnost taka ali drugačna. Naredili so izpit iz družbenega dogovarjanja. Toda ne bodo ostali samo pri tem. Čaka jih gradnja kulturnega doma v Galiciji. Se se bo kaj našlo. Če ne, bodo sami poskali, izvrtali ... Toda to je že druga zgodba.

Besedilo in slike: DRAGO MEDVED

STANKO VERDEL, predsednik sveta krajevne skupnosti: »Dostoj smo opravili s svojimi rokami 80 starih milijonov dinarjev vrednosti. Imamo 31 km krajevnih cest. Za vzdrževanje smo imeli letno 400 starih tisočakov. V celem letu dobimo 6 milijonov sredstev in 5 milijonov od samopriskevka. Z lastnim delom smo doslej v KS opravili za 350 milijonov dinarjev vrednosti. Vsi sodelujemo.

JOZE DEBELAK, predsednik režijskega odbora: »Zdajle je na cesti 78 ljudi. Ura je devet dopoldne. Popoldne jih bo čez sto, boste videli. Zelo smo složni, kajti cesta nam pomeni vse. Zbrana sredstva modamo opravičiti, s pametnim delom in dobro organizacijo bomo lahko veliko naredili. Tudi doslej nismo spali, saj smo zgradili vodovod. Pa bomo tudi ceste!»

ADAM ZGANK, delovodja na cesti: »Delo so krajanje zelo dobro organizirali. Na trasi imamo več betonarn, kjer pripravljajo beton za betoniranje propustov. Teren je hribovit, ukrotiti moramo vodo, da ne bo delala škode. Vse se da rešiti, samo pameten dogovor mora biti ob pravem času, da ni prepozno. Ljudje radi delajo. Tudi nekaj žuljev bo, toda ne zaman.«

JOZE RECNIK, kmet, Prnovo: »Mlad sem še, a sem ostal na kmetiji. Imam šentjursko kmetijsko šolo. Doma imam mehanizacijo, traktor in tale cesta nam je resnično okno v svet. Pot da potrošnika bo krajša. Zdajte peljem s traktorjem beton z naše mini betonarne malo nižje ob cesti, kjer čaka, da položijo cev. Lepo vreme imamo, pa je tudi volja dobra...«

SLAVKO JAZBEC, vodja podružnične šole v Veliki Pirešici: »Poglejte, danes je ob cesti staro in mlado. Vsi pač vemo, kakšnega pomena je cesta, ki resnično zajema vse interese. Kmečke in od tistih, ki imajo tukaj hiške za od-dih. Tudi otroci v naši šoli so že veliko slišali o ljudski solidarnosti. S takimi akcijami vsi krajanje pokažemo, kako se to v resnici dela.«

JOZE STEFANČIČ, Prnovo: »Ko se spominjam starih časov je kar hudo. Sam sem že star, pa delam tukaj med mladimi. Zakaj? Zato, da bomo imeli ceste. Da nas bo pove-zala, ne oddaljila. Ze zdaj se spoznavamo, ko skupaj delamo od nje. Včasih pa smo štirje nosili pozimi in v snegu kakšnega na tragah, če s' je zlomil nogo. Ni primerjave med včeraj in danes. Za to delam!«

GOSPODARSTVO

PRIHODNOST V NAŠIH ROKAH

Obdobje enega leta ni merilo, po katerem bi lahko realno ocenjevali dosežke in tudi spodrsrljaje gospodarjenja v danem gospodarskem prostoru. Če se ozremo nazaj in obudimo spomin, potem moramo priznati, da je obdobje med lanskim in letošnjim občinskim praznikom značilno v naporih za utrjevanje našega gospodarskega sistema in dvigu samoupravljalske zavesti, pa tudi odgovornosti pri delovnih ljudeh za hitrejši gospodarski in družbeni razvoj. Gospodarstvo se je srečalo s številnimi problemi, katere je val svetovnega gospodarstva z upadanjem rasti proizvodnje in zmanjšanjem potrošnje naneslo tudi naši ekonomiji. Usledne teh negativnih trendov so bile opazne v periodičnih obračunih naših delovnih organizacij, ki so ob lastnih analizah sestavljale stabilizacijske programe za odpravo vzrokov, ki so pogojevali slabše gospodarske dosežke. Skrb za sestavo in izvršitev zadanih programov stabilizacije je bila podružbena, res pa je, da je bila kronana ponekod z večjimi, drugod pa z manjšimi uspehi, odvisno od premagovanja notranjih ter zunanjih vplivov

gospodarjenja in sposobnosti razreševanja le teh. Hrbtenico gospodarstva naše občine predstavlja GLIN Nazarje. Od uspešnega gospodarjenja je odvisen 1600 članski kolektiv ter vsi gozdni posestniki naše občine. Položaj lesne industrije v zadnjem obdobju ni bil rožnat, kar se je odražalo tudi v tej delovni organizaciji. Zaloge v prvem polletju so se kopyčile, prodaja pa ni stekla, vendar se je v drugem polletju znatno izboljšala in je letošnja proizvodnja stabilna po hitrosti razprodana. Proizvodnja iveric se je z rekonstrukcijo tovarne povečala, vendar zadržane prodajne cene ne krijejo proizvodnih stroškov, kar se nujno izraža v rezultatih poslovanja. Skrb za večji izvoz lesnih izdelkov je letos še posebej prisotna. TO dokazuje polletna izvršitev izvoznega načrta. Kolektiv je letos pristopil k izgradnji nove kotelnice, ki bo omogočala boljše izkoriščenost obstoječih zmogljivosti zaradi stalnega primankljaja toplotne energije. Dosedanja organizacija podjetja ni bila prilagojena razvoju samouprave, zato se je kolektiv reorganiziral v 3 OZD, lesno industrijo, go-

zdarstvo in SMREKO Gornji grad. Znotraj te OZD je organizirano 11 TOZD, v razpravi pa je samoupravni sporazum o združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela, z namenom uresničevati skupne interese razvoja vseh treh OZD. Z opravljeno reorganizacijo je zagotovljeno večje soodločanje delavcev o rezultatih svojega dela. To pa je jamstvo nadaljnjega razvoja.

GRADBENIK. Ljubno ob Savinji z dvema TOZD – Gradbeništvo in Kovinarstvo – je svojo dejavnost znatno povečal. TOZD Gradbeništvo ima polno zasene svoje zmogljivosti s stanovanjsko izgradnjo v občini, gradi novo šolo v Lučah in preureja staro, delo pa ima zagotovljeno na nekaterih drugih objektih. TOZD Kovinarstvo si išče svojo perspektivo v poslovnem sodelovanju z Zelezarno Ravne in nekaterimi drugimi podjetji slovenske predelovalne industrije. Prepričani smo, da bo ta mlad kolektiv znal ubrati nadaljnjo pot svojemu napredku.

ELKROJ Mozirje je mlad, šilav in vztrajen kolektiv, ki je lansko leto izredno ugodno zaključil, dobri in uspešni pa so tudi letošnji finančni rezultati. Kolektiv si je s kvaliteto in prilagodljivostjo okusa kupcev utrdil prodajo svojih izdelkov na širšem jugoslovanskem tržišču. Letos namerava razširi-

ti svoje poslovne prostore, da bi se povečan obseg poslovanja nemoteno razvijal.

Zgornjesavinjska kmetijska zadruga Mozirje si počasi in vztrajno utira svojo pot napredka. Delavci kmetijske zaduge uspešno premagujejo težave, ki to panogo posebej tarejo. Cenovni in dohodkovni odnosi v kmetijstvu se niso razrešili, kar posledično vpliva na rezultate poslovanja. Zadruga ima idno kooperacijo sodelovanja, ki temelji na vseh področjih zasebne blagovne proizvodnje, pospeševanja in kreditiranja kmetov kooperantov, ki so tudi v samoupravnih organih zadruga močno zastopani.

Trgovsko podjetje »SAVINJA« uspešno gospodari, vendar kolektiv s svojim poslovanjem in z ostankom dohodka ne more zagotoviti hitrejši izgradnji prepotrebni prodajnih prostorov. Ustvarjene razlike v ceni ostajajo skoraj na isti ravni, stroški poslovanja pa strmo naraščajo. Zaradi trajnega pomanjkanja obratnih sredstev tudi založenost in izbira blaga nista posem zadovoljiva. Enaki problemi so prisotni tudi pri »MERCATOR« TOZD »JELKA« Gornji grad.

Gostinsko podjetje »TURIST« Mozirje ter »IZLETNIK« Celje v zadnjem obdobju iščeta pot za združitve. Akcija se nadaljuje z razreševanjem nerazčiščenih medsebojnih odnosov, ki mo-

rajo biti urejeni pred samo združitvijo.

TOZD MGA GORENJE Nazarje svojo proizvodnjo večinoma izvažajo in jo namerava še povečati. Zaradi tega načrtuje razširitev poslovnih prostorov, s tem pa bo omogočena nadaljnja zaposlitev delavcev v tej tovarni.

Zaključni račun OZD in TOZD za leto 1975 so bili zadovoljivi ob dejstvu, da so bili še lani zaostreni pogoji gospodarjenja, rezultati pa osnova za sestavo srednjeročnih programov razvoja za obdobje 1976–1980.

Letos še izvajamo začrtane programe pelletnega razvoja, vendar v spremenjenih zahtevnejših in stabilizacijsko usmerjenih pogojih poslovanja, ki terjajo večjo delavnost, kvaliteto, ekonomičnost, varčnost, finančno in delovno disciplino, prilagodjenost tržnim zakonitostim, da bi z rezultati dela zagotovili gospodarski in družbeni razvoj. Osnove za to so podane v naravnem bogastvu naših gozdov, v kmetijskih zemljiščih, v delovnih organizacijah z boljšimi delovnimi pripravami, z modernejšimi delovnimi postopki, predvsem pa smo bogatejši s strokovnimi kadri in izkušnjami, ne samo pri delu, ampak pri naših odločitvah po poteh samoupravnega sistema. Od nas vseh je odvisno, kako bomo znali dane možnosti pametno in preudarno ter na daljši rok izkoristiti.

V SOBOTO VSI V S

Osrednja prireditev naziške občine, dvanajstlet 11. t. m. v Solčavi, v pri 24. oktobra 1944 uničena, čini veliko dali za svobodo. Sicer pa bodo zaključili vrstnem redu:

PETEK, 10. SEPTEMBER
V Solčavi ob 15. uri koncert mešanega pevskega družnega doma.

Na Ljubnem ob Savinji in odkritje spomenika splošno, ob 18. uri otvoritev

SOBOTA, 11. SEPTEMBER
Vse v Solčavi:
8.30 – v osnovni šoli od stave orožja ter opreme čiščenja
9.30 – slavnostna seja občinske skupščine Mozirje grad. Seja bo v zadržnem
11.00 – zborovanje ob narodni in odkritjem spomeniških partizanov. Slavnostni sekretar za mednarodno
12.00 – otvoritev moč dolino.

NEDELJA, 12. SEPTEMBER
V Bočni ob 14. uri ra invalidov občine Mozirje družnega doma.

SKUPŠČINA OBČINE IN VSE OBČINSKE DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE MOZIRJA

iskreno čestitajo

DELÓVNIM LJUDEM IN OBČANOM K PRAZNIKU DVANAJSTEGA SEPTEMBRA

LJUBNO OB SAVINJI

GRADBENIK: NAPREJ

Nihče ne šteje ure. Bilo bi jih preveč. Sicer pa, zakaj? Ob zavesti, da hočejo naprej, ob pripravljenosti, da dajo od sebe vse kot temu radi pravimo, jim izgubljeni čas nič ne pomeni. Morda na koncu samo zadoščenje, da delo ni bilo zaman.

Ljubenski Gradbenik je kolektiv, ki si ne le zavoljo letošnje občinske nagrade, marveč tudi sicer zasluži več pozornosti v našem pisanju. Predvsem zaradi tega, kar smo navedli v uvodu. Zaradi naporov, da čimprej rešijo nekatera vprašanja, ki so zanje in lahko trdimo, tudi za vsa dolina, življenjskega pomena.

Gre predvsem za temeljno organizacijo združenega dela Kovinarstvo, ki je pred letom dni, prav za občinski praznik, dobila nove prostore, novo, veliko in svetlo proizvodno halo. Na Ljubnem so jo zgradili za to, da bi vse ali veliko večino njenih proizvodnih zmogljivosti namenili šempetrskemu SIP. Toda, položaj se je bliskovito menjal. Zda so ljubenske kapacitete za šempetrski SIP izkoriščene le s 15 odstotki. In tako se je hočeš nočeš pojavilo vprašanje kaj zdaj? Kje najti naročila za delo? Kje in to v zelo kratkem času dobiti tiste, s katerimi bi lahko povežali svoje delo.

Lansko in tudi letošnje leto sta minila v iskanju teh rešitev. Zato težav ni manjkalo. Navzlic temu je kolektiv izpolnil vse svoje družbene obveznosti. Plačal je tudi anuitete! Tudi do prihodnjega leta si že ne obetajo veliko. Tudi to obdobje iskanja, vsega, ne samo partnerjev, marveč tudi osvajanje tehnoloških postopkov.

Toda, pri Gradbeniku so

optimisti in pravijo, da bodo 1978. leta splavali v mirne vode, seveda, če ne pride kaj nepričakovanega. Zda so vsi napori usmerjeni v to, da bodo kmalu našli rešitev. Ne samo za jutri ali pojutrišnjem. Za daljše obdobje. To je seveda enostavno napisati, drugače pa se počutijo tisti, ki jih ta vprašanja spremljajo vsak dan in so jih tudi zaradi svojega položaja dolžni razreševati in razrešiti. Toda, ali vedno sami? Ob tem se pojavlja tudi vprašanje, ali statut sanacije podjetja, ne pomeni tudi določene družbene obveznosti? Ali ni družba zainteresirana, da kolektiv, ki je v izvajanju sanacijskega programa, čimprej reši svojo nalogo? In zato, ali ni mogoče, da bi bil tak kolektiv deležen še drugačne podpore in ne samo moralne? Vprašanje, ki kliče po odgovoru, ne samo zaradi Gradbenika, tudi zaradi drugih, ki so v podobnem ali enakem položaju!

Toda, v Gradbeniku ne čakajo samo na pomoč od zunaj. Sami so na delu. In prav zato navezujejo tesnejše poslovne stike s tremi gospodarskimi organizacijami v Sloveniji. Najprej je tu Gorenje, za katerega bodo poslej vsako leto izdelali 5.000 komadov tako imenovanih hobi rastlinjakov.

Izredno tesni so tudi stiki z ravenško železarno. Zanje bodo izdelovali nazobčane vence za avtomobilsko industrijo. S tem v zvezi bodo z Raven dobili kompletno strojno opremo. Poleg tega gre tudi za proizvodnjo opreme za stiskalnice, za osvajanje določenih tipov parketirnih stiskalnic.

In tretji – Energoinvest, TOZD Črnuče, za katerega

že proizvajajo transformatorske posode. Tudi v tem primeru gre za dolgoročno sodelovanje.

Če bi vse te rešitve seštel, bi prišli do vrednosti proizvodnje v znesku okoli 100 milijonov dinarjev.

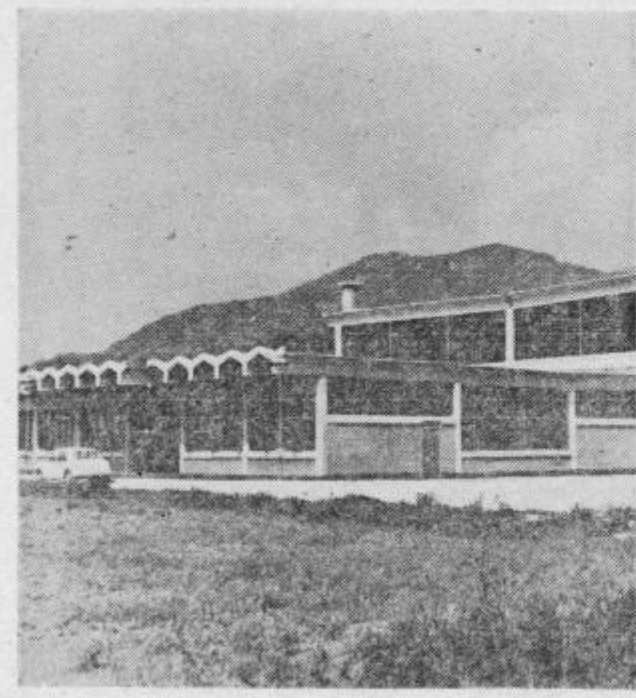
Uspešna rešitev teh nalog pa terja tudi povečanje sedanjih proizvodnih prostorov in ne nazadnje namestitve nove strojne opreme. To je naloga, ki jih čaka prihodnje leto. V tej zvezi pa investicija v osnovna sredstva v vrednosti okoli 8 milijonov dinarjev. V tej akciji bosta pomagala tudi železarna Ravne in Energoinvest, TOZD Črnuče. Računajo pa še na pomoč poslovne banke.

To so številke, podatki. Za njimi pa veliki napor kolektiva pa tudi odrekanja in ne nazadnje prizadevanja, da dosežejo čim večjo organizacijsko trdnost in da ne zapostavljajo izobraževanja kadrov.

Tako v kovinarski dejavnosti Gradbenika. Nekoliko drugačna je slika v Gradbeni enoti, ki bo tudi v prihodnje skušala zadovoljiti vse potrebe v občini, hkrati pa se zavedajo, da samo v klasičnem načinu dela ni kruha. Zato iščejo nove možnosti razvoja tudi v tesarstvu (izdelovanje ostrišij) in ne nazadnje v specializaciji in osvajanju ključnih obrtniških del na objektih.

Rešitev vseh teh nalog zagotavlja ne samo socialno varnost zaposlenih, marveč odpira tudi nova delovna mesta. Tako računajo, da bodo po vsem tem zaposlovali v gradbeništvu okoli 150 in v kovinarstvu okoli 250 ljudi.

M. BOŽIČ

ZA ŠOLSTVO

SOLIDARNOST JE

Ko ob letošnjem praznovanju občinskega praznika ocenjujemo dosežene uspehe na gospodarskih in družbenih področjih, prizadevnost in pripravljenost prebivalcev, da vsestransko obogatijo našo dolino, ne kaže prezreti rezultatov na področju materialne obogatitve šolstva in otroškega varstva, ki je in bo rezultat zavestne odločitve o uvedbi samopriskevka za zbiranje sredstev za izgradnjo in adaptacijo šol in prostorov za otroško varstvo v letu 1973.

Sprogramom ob samopriskevku smo si zastavili kot osnovno nalogo, da bomo adaptirali in dozidali matične šole in jih usposobili, da bodo vsem učencem na voljo primerni in sodobno opremljeni šolski prostori, da bo imela vsaka od matičnih šol telovadnico in prostore za varstvo predšolskih otrok. Poleg teh osrednjih nalog program zajema tudi ureditev prostorov za posebno šolo, adaptacijo nekaterih podružničnih šol in novogradnjo podružnične šole Lepa njava. Po cenah iz leta 1973 bi znašale investicije za ureditev vseh teh objektov nekaj nad dve milijardi starih dinarjev.

Danes, po nekaj več kot treh letih, ko je uveljavljen samopriskev, smo zbrali že eno milijardo 966 milijonov starih dinarjev, ki so jih plačali občani, in 896 milijonov starih dinarjev, ki so jih plačale delovne organizacije, občina in samoupravna interesna skupnost za otroško varstvo.

Pred nami so že tudi prvi rezultati izvajanja sprejetega

programa. Zgradili smo novo šolo Rečica ob Savinji, lansko leto smo ob občinskem prazniku izročili namenu prenovljeno in razširjeno matično šolo na Ljubnem ob Savinji. Letos spomladi smo pričeli z deli na adaptaciji in dozidavi šole Luče. Celotni stroški za prva dva objekta, t. j. za novo šolo Rečica ob Savinji in za adaptirano in dozidano matično šolo Ljubno ob Savinji, so znašali nekaj nad eno milijardo 300 milijonov starih dinarjev. Od teh je le 280 mio. starih dinarjev kreditnih sredstev, kar je veren dokaz, da glavni delež stroškov predstavljajo sredstva iz dogovorjenih virov, predvidenih s samopriskevkom.

Predračunska vrednost objekta z opremo in zunanjo ureditvijo, ki je sedaj v gradnji, t. j. šole Luče, pa znaša nekaj nad eno milijardo 300 milijonov starih dinarjev iz samopriskevka, 480 milijonov starih dinarjev pa kreditnih sredstev, ki nam jih je dodelila republiška izobraževalna skupnost z ugodnimi kreditnimi pogoji.

V naslednjem obdobju je pred nami adaptacija in dozidava šole Gornji grad. Vsa tehnična dokumentacija je pripravljena. Ocenjujemo, da bodo znašali celotni stroški za objekt, opremo in zunanjo ureditev okolja nad eno milijardo 300 milijonov starih dinarjev.

Iz pravkar navedenega je moč ugotoviti, da bodo izdatki za navedene štiri objekte znatno presežili zneske, ki so bili predvideni kot izhodišča ob sprejemanju pro-

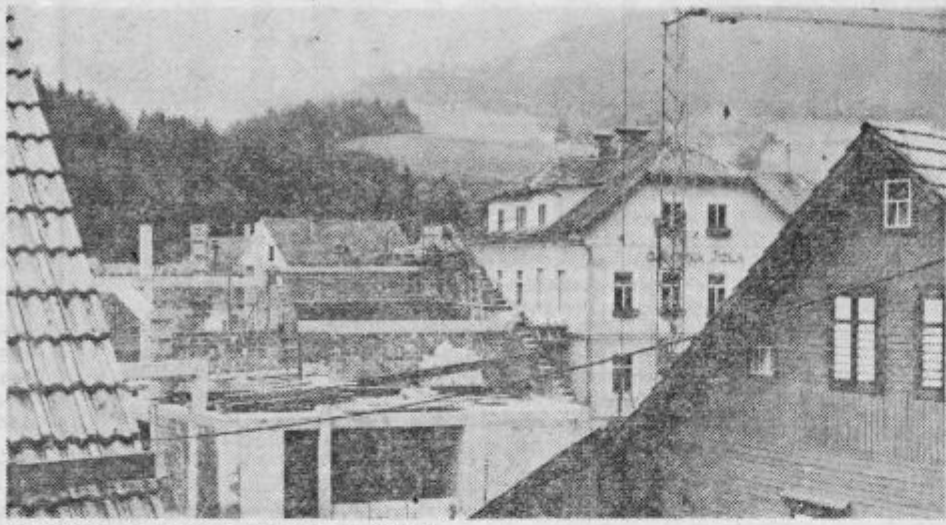
grama oziroma samopriskevka. Vzrok temu je izredno močan dvig cen v gradbeništvu. To pa močno ogroža realizacijo celotnega sprejetega programa, ki smo si ga zastavili ob uvedbi samopriskevke v zavesti, da bodo le na samoupravni način zbrana sredstva zagotovila za uspešno in edino možno reševanje nalog, ki so za vse nas življenjskega pomena.

Nalagam iz sedanjega programa razvoja šolstva in otroškega varstva, ki iz objektivnih razlogov ne bodo izvršene, bomo po izteku sedanjega samopriskevka za naš lepši jutri morali dodati nove planske usmeritve in veljavnost odloka o uvedbi samopriskevka prav gotovo podaljšati za nadaljnje 5-letno obdobje.

Ce bomo sledili tempu življenja, bomo z novimi usmeritvami morali dvigniti število prostih mest za otroško varstvo, ker je vedno več zaposlenih žena. To pa od nas terjajo tudi vzgojna prizadevanja. Razmišljati bomo morali o ustanovitvi šole za usmerjeno izobraževanje, o pospešnem uvajanju celodnevne šole, poleg telovadnice, ki jih bomo imeli, bo nujno potreben v občini vsaj en pokrit plavalni bazen, da se bodo šolarji lahko naučili plavati itd., itd.

Ze teh nekaj mimogrede navrženih nalog, ki so pred nami, je takih, da terjajo nadaljnji skupni dogovor vseh občanov za njihovo rešitev in da bo kot vedno doslej potrebno izpričati solidarnost za rešitev skupnih nalog.

STANKO PRODNIK

Gradbišče pri osnovni šoli Luče ob Savinji

LJUBNO OB SAVINJI

ZA SPLAVARJA!

Delo je končano. Tri metre visoko hrastovo deblo in v njem izrezan savinjski splavar s svojim značilnim orodjem čaka na jutrišnje odkritje. Pred osnovno šolo na Ljubnem ob Savinji.

Kiparja-samouka, Petra Jovanoviča, doma iz Poljanske doline, torej Gorenjca, smo srečali pri zaključnem delu.

»Kako ste sprejeli ponudbo oziroma vabilo za to delo?»

»Ze spomladi me je obiskal ravnatelj ljubenske osnovne šole Jože Prisljan in mi ponudil to delo. Ker sem takih lesenih spome-

nikov naredil že veliko, sem delo sprejel.»

»Ali ste se pred začetkom dela tu na Ljubnem seznanili z življenjem savinjskega splavarja, še posebej, ker ste doma z drugega predela?»

»Moram reči, da ne dosti. Na voljo sem imel le knjigo, ki med drugim opisuje savinjsko splavarstvo. Sicer pa sem ta lik, značilnost savinjskega splavarja kmalu spoznal, osvojil.»

»In kako ste se lotili dela?»

»Kot vidite, gre za hrastovo deblo. Moram reči, da je les zelo trd, saj sem že delal s hrastom, ki je

bil mehkejši. V to deblo vrezujem splavarja z značilnim kolom v roki ter s sekuro in vrvo na rami.»

Tako Peter Jovanovič. Osemindesetletni kiparsamouk iz Dolenje Zetine pri Skofji Loki, človek, ki ga z enako vnemo kot kiparstvo osvaja tudi risanje, zlasti grafika. Doslej je imel že osemnajst samostojnih razstav. V njegov opus sodi tudi kip na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču ter pred kratkim odkrit spomenik Stiški četi. To je tudi zadnje oziroma zdaj predznanje njegovo delo.

M. BOŽIČ

MALA ANKETA

KULTURNI DOM

Tokrat smo se napotili v Nazarje. V vsakem kraju si krajanji želijo imeti urejene osnovne pogoje za normalno delo – tam kjer so v službi, pa tudi izven delovnega mesta. Radi vidijo, če je njihov kraj urejen, lep in da se v njem resnično dobro počutijo. Zato smo Nazarčanom postavili eno samo vprašanje: Kaj si želijo v Nazarjah še spremeniti in kaj še potrebujejo. Iz vseh ust je bilo med različnimi željami najpogosteje slišati: radi bi prenovljen kulturni dom. Sicer pa naj favorizirajo sami:

MARICA TEVŽ, Nazarje:

»Najbolj bi potrebovali nov ali vsaj prenovljen kulturni dom. Ta, kakršen je zdaj, je v se drugo, samo kulturni ne. Otroško varstvo še ni povsem rešeno, toda videti je, da bomo v kratkem prišli še do enega vrtca. Ne bi bilo slabo, če bi imeli v Nazarju še eno trgovino, potem bi bilo nedvomno lažje izbirati...»

FANIKA KRZNIK, Nazarje:

»Ureditev otroškega varstva bo velikega pomena za nas. Sama imam sicer že velike otroke, pa zato pravim, da bi čimprej morali urediti tudi športno igrišče in družabni prostor za mladino, ki v Nazarju nima kam iti in jim preostane samo gostilna. Tu gre predvsem za mlade delavce v Glinu. Pa kulturni dom seveda...»

STANKO BRITOVŠEK, Nazarje:

»Rad bi opozoril na problem, ki v Nazarjih še ni rešen. To je kanalizacija. Kraj je enostavno nima in mislim, da bi to morali rešiti čimprej. Nekateri bi si radi tukaj pozidali tudi hiše. Občina pa pravi, da se bo v Nazarjah razvijala industrija, hiše pa naj gradijo v Mozirju. To bi morali spremeniti.»

IVAN POTOČNIK, Rečica:

»Se eno trgovino bi rabili v Nazarjah. Sicer ne stanujem v samem kraju, toda vsak dan sem tu, tukaj kupujemo in bi rabili še eno trgovino zaradi boljše izbire. Rad bi opozoril tudi na to, da bi morali že zdaj paziti, da ne bi z industrijo uničili čist zrak in vode, ki jih še imamo.»

IVICA KRIVEC, Prihova:

»Nov kino, oziroma kulturni dom bi potrebovali. Sedanja hiša je zelo grda in neustrezna. Tudi jaz se strinjam, da bi rabili še eno trgovino, pa za nas mlade ni prostora, kjer bi se lahko zbirali in smotrno preživljali prosti čas. Tudi jaz ne stanujem v Nazarjah, vendar so mi ti problemi blizu.»

Verjetno bomo čez določeno obdobje lahko zapisali kaj več o omenjenih pridobitvah, ki bi bile za Nazarčane velikega pomena.

DRAGO MEDVED

15 LET ZGORNJESAVINJSKE KZ MOZIRJE

ZA AKTIVNO KMETIJSTVO

V letošnjem letu slavi kmetijstvo v Gornji Savinski dolini dve pomembni obletnici: 15-letnico obstoja Zgornjesavinjske kmetijske zadruge

in 25-letnico osemenjalne službe v govedoreh.

Ob tej priložnosti je bila 8. septembra v Gornjem gradu živinorejska razstava, ki je najbolj nazorno pokazala dosežene uspehe 25-letnega osemenjalnega goveda in 15-letnih prizadevanj zadruge za hitrejši napredek osnovne panoge zgornjesavinjskega kmetijstva.

V letu 1961 je z združitvijo enajstih samostojnih zadrug in njihove kmetijsko-gozdarske poslovne zveze nastala enotna kmetijsko-gozdarska organizacija z imenom Zgornjesavinjska kmetijska zadruga Mozirje. Svojo dejavnost je opravljala preko poslovnih enot; za kmetijstvo in gozdarstvo. Ze v letu 1963 pa je bilo gospodarjenje z zasebnimi gozdovi v celoti preneseno na Gozdno gospodarstvo Nazarje. S tem je bila zadruga materialno oslabiljena, kajti pretežni del dohodka je dotlej dajal les. Tej preloščnici je sledila kratkotrajna akcija prodružbiljanja kmetijskih zemljišč. Zaradi omejenih naravnih možnosti pa je zadruga uspela zajeti v družbeni sektor lastništva le 2% kmetijskih zemljišč. Tako je postalo jasno, da je nujno potrebno posvetiti večjo skrb tudi zasebnemu kmetijstvu, ki razpolaga z 98% proizvodnih zmogljivosti kmetijskega prostora.

Ze v letu 1964 je zadruga organizirala redni odkup mleka. Sprva le v ravniškem delu doline, sčasoma pa tudi v odročnejših krajih in hribovitih krajih. S to akcijo se je odprla ekonomska perspektiva za hitrejši razvoj živinoreje. Na podlagi izdelane strokovne študije o najprimernejši proizvodni usmeritvi in dejanskih zmogljivostih kmetijstva v mozirski občini je ZKZ od leta 1976 dalje pričela z akcijo programiranega usmerjanja kmetij v tržno proizvodnjo. Investicijsko izgradnjo in mehanizacijo kmetij je spodbujala s krediti iz lastne hranilnice. Pomembno vlogo je odigrala tudi skupščina občine, ki je že takoj v začetku uvedla regresiranje obresti in davčne olajšave za investicije na usmerjenih kmetijah. Prav tako pomemben delež ima GLIN, ki je s pospešeno izgradnjo gozdnih cest omogočil povezavo z dolino vedno večjemu številu višinskih kmetij.

Rezultat vseh teh prizadevanj je bila močno povečana tržna proizvodnja na proumerjenih kmetijah z njo tudi kupna moč in socialna varnost kmečkega prebivalstva. Proces intenziviranja kooperacijske proizvodnje je iz leta v leto dobival vse večji obseg in traja še danes.

Za ilustracijo navajamo samo podatke o porastu mlečne proizvodnje v letu 1964 ko je bil organiziran odkup je bilo odkupljenih 300.000 litrov; v letu 1975 pa je bilo oddanih v Ljubljanske mle-

karne že 5.366.000 litrov mleka.

Razvoj ZKZ je v zadnjih letih temeljil tudi na uvajanju novih kooperacijskih dejavnosti: proizvodnja broiljerjev, konzumnih jajc, vrtnin in jagodičevja. Z urejenostjo kmetij in sprotitvijo delovne sile na usmerjenih kmetijah pa nastajajo novi pogoji tudi za usmeritev v kmečki turizem, ki bo nudil kmetom še dodatni zaslužek. Dejstvo je, da so v hribovitih predelih, kjer so najtrši pogoji za pridobivanje hrane, ugodni pogoji za razvoj turizma. Poleg ekonomskega vidika povečane proizvodnje hrane pa ima pospeševanje zasebnega kmetijstva tudi širši družbeni pomen, ker se s tem omejuje proces razslojevanja kmečkega prebivalstva. Težnje zadruge so usmerjene k cilju, da se ohrani ves kmetijski prostor gozpodarsko aktiven, turistično privlačen in sposoben izpolnjevati svojo narodno — obrambno vlogo.

Danes je v ZKZ združenih 220 delavcev in 760 kmetov zadrugnikov. Proizvodna zadruga sodeluje z 900 kooperanti, od tega je ca. 500 čistih kmetov in 400 mešanih delavsko — kmečkih gospodarstev. V blagovno — tržno proizvodnjo je vključenih že nad 70% perspektivnih kmetij. V zadnjem obdobju beležimo tudi prve socialne in organizacijske premike v kmetijstvu. Vključevanje kmetov v invalidsko — pokojninsko zavarovanje poteka zadovoljivo. Dosej je vključenih v tovrstno zava-

rovanje že 130 kmečkih gozpodarjev in gospodinj. Organiziranje kmečke mladine je velikega pomena za vzgojo mlade generacije bodočih kmetovalcev. Ustanovljeni so 4 aktivni mladi zadrugnikov s skupno 180 člani, ki so se resno oprijeli kolektivnega dela po zastavljenih programih. Zlasti pozitivno je dejstvo, da se v zadnjem času vse več kmetijskih proizvajalcev odloča za skupinsko nabavo in uprabo strojev, ki jih je moč racionalno izkoristiti le v skupnosti. Na območju zadruge je ustanovljenih že nad 35 strojnih skupnosti.

Kmečki ženi — materi in proizvajalki je bilo doslej posvečeno vse premalo pozornosti. To vrzel je zadruga skušala vsaj delno zapolniti z organiziranjem gospodinjsko — turističnih tečajev in predavanj v zimskih mesecih. Tečaj je redno obiskovalo 125 kmečkih žena in deklet. Poleg tega so bile za njih organizirane strokovne ekskurzije.

Zal se v tem času še ni dalo doseči vseh zastavljenih ciljev, ker so potrebne vedno mnogo večje od danih možnosti. Kljub številnim oviram pa je zadruga v preteklem obdobju vendarle dokaj uspešno opravljala svoje poslanstvo. Dokaz za to so množične ekskurzije iz domovine in celo iz zamejstva, ki obiskujejo naše proumerjene kmetije z namenom, da del naših izkušenj prenesejo v njihove pogoje.

JOZE PRUSEK

Hobi rastlinjaki

V ljubenskem Gradbeniku — TOZD Kovinarstvo — je v poslovnem sodelovanju z Gornjem Velenje stekla proizvodnja tako imenovanih hobi rastlinjakov. Predvidevajo, da jih bodo vsako leto napravili po okoli 5.000. Prvi bodo razstavljeni tudi na jesenskih sejmih. (Foto: MB)

CENA NE SPODBUJA

Pitanih prašičev je manj kot lani, v mesnicah pa svinjine skorajda ni. So krive le cene ali še kaj drugega? Razmere na trgu opozarjajo, da stvari postajajo bolj zapletene, kot so bile včasih, ko se je dalo skoraj vse urediti le z zvišanjem cene.

Po dogovoru zastopnikov klavnice in organiziranih rejcev prašičev v gospodarski zbornici Jugoslavije so ob koncu avgusta zvišali odkupno ceno pitanih prašičev na 70 par za mesno enoto. Pri povprečni kakovosti prašičev je to okoli 21 din za kilogram žive teže. Nekatere velike klavnice, zlasti v Vojvodini, so toliko plačevale za prašiče namreč še prej, čeprav je bila dogovorjena cena le 60 par za mesno enoto ali okoli 18 din za kg. Najnovejša dogovorjena cena je že za 40% višja od zamrznjene.

Ali bo po taki ceni moč dobiti dovolj pitanih prašičev, da bo v mesnicah spet svinjina na izbiro?

Taki upi so še vedno dvomljivi. Po 20. do 21. dan so nekatere klavnice odkupovale prašiče že več tednov, po 18. dan pa več mesecev. Odkupna cena je bila že od začetka leta nad zamrznjeno. Velik temu je bilo v vsej državi odkupljeno povprečno mesečno po 21.000 pitanih prašičev ali 7% manj kot v prvih sedmih mesecih lanskega leta, ko je bila odkupna cena nizka.

Pravijo, da je premalo plemenskih svinj in zato premalo pujskov za pitanje. K temu bi bilo treba dodati še premalo zaupanja rejcev. Sedanja odkupna cena je res visoka — nekateri pravijo, da bi kar ustrezala — a kako dolgo bo ostala? Ali takrat, ko bi spitali velika prašičev, ne bi spet padla? Mesarji opozarjajo na svoje izgube. Sedanja cena prašičev torej visi na tanki nitki.

Od takrat, ko je cena pitanih prašičev začela rasti, bi mlada plemenske svinje že lahko dale prve pujske, če bi rejci verjeli v trajno izboljšanje razmer na trgu. Visoka cena pujskov — v Sloveniji okoli 40 din za kilogram — pa kaže, da plemenskih svinj še vedno ni toliko kol lani. Za rejce, ki pitajo za klavnice, so taki pujski predragi.

Sedanja cena pitanih prašičev je skoraj enaka ceni pitanih goved skupno s premijo. Tako razmerje cen naj bi tudi ostalo. Na to so nekateri rejci opozarjali vsa leta. S cenajo krmo s travnikov se je namreč spremenilo tudi razmerje stroškov pitanja goved in prašičev, ki so jih pred leti ugotavljali po ceni koruze, kot glavnega krmila.

Trenutno torej ne kaže slabo, a kmetovalci velice temu niso ravno navdušeni za pitanje prašičev. Dokler ne bo trdnega družbenega dogovora o živinoreji, bo namreč še veliko negotovosti na živinorejskem trgu in v preskrbi z mesom. Zajemane cene so izgubile vrednost, saj so ostale daleč za sedanjimi odkupnimi in za stroški rejce. Dogovarjanje o cenah.

JOZE PETEK

PISMO IZ RUŠ

TOVARNA IN ZELENÍ PLAN

Tovarna dušika Ruše bo kmalu slavila svojo šestdeseto obletnico. Vsi kmetijski proizvajalci tovarno poznajo, saj jih je leta nazaj, oskrbovala z umetnimi gnojili. Minuli teden je bila v tovarni pripravljena tiskovna konferenca, kjer so nas seznanili z novostmi v proizvodnji umetnih gnojil.

Nova tovarna.

V sredini septembra bo pričela z obratovanjem prva faza rekonstruirane tovarne umetnih gnojil. Sodobna kmetijska proizvodnja in uresničitev zelenega plana, naravnost silijo in zahtevajo kakovostne in zadostne količine tega reprodukcijskega materiala. Slovenska zemlja postaja vsak dan bolj revna z hranljivimi snovmi, za gojitev različnih kultur. Potrošnja umetnih gnojil pri nas je nizka, saj smo v tem pogledu šele na predzadnjem mestu v Evropi. Za nami je le še Portugalska. Dežele, ki imajo podobno strukturo tal, podobno podnebje in oblikovitost tal, porabijo kar trikrat več umetnih gnojil, kot mi (Svica, Avstrija).

Pred dvema letoma se je tovarna dušika Ruše pospešeno in s posebnim zanosom, lotila prve faze izgradnje dela tovarne za umetna gnojila. Delo teko naglo h koncu in kmalu bo obrat predan svojemu namenu. Tovarna stoji na stari lokaciji in delno v starih obnovljenih prostorih. Prav zaradi tega je investicija dosegla le 110 milijonov. V njej bodo proizvedli okoli 125.000 ton kompleksnih gnojil.

Priprave pa teko že za drugo fazo, ki naj bi proizvedla 250.000 ton gnojila letno. Pri-

četek gradnje je v družbenem planu Slovenije predviden za čas po letu 1980.

Nova kvaliteta.

Novo naprave dajejo možnost proizvodnje vseh vrst sestavljenih umetnih gnojil, v različnih razmerjih in koncentracijah. Zahteve in potrebe kmetijstva naj bi narekivale proizvodnje vrste in količine kompleksnih gnojil. Ker pa proizvodnja gnojil ni visoko akumulativna, bo potrebno uskladiti potrebe kmetijstva z ekonomsko računico proizvodnje.

Strokovni tim tovarne, se je skupaj s strokovnjaki s področja kmetijstva, odločil za letošnjo proizvodnjo caa 40.000 ton gnojila naslednjih vsebin:

12 — 12 — 12
7 — 18 — 14
10 — 15 — 20
7 — 14 — 18 — 1 — 1
20 — 20
N — P — K
N — P — K
N — P — K
N — P — K — B — Mg
P — K

Cene.

Ceno umetnih gnojil narekuje predvsem surovina, ki jih je potrebno v pretežni meri uvoziti. Cene le teh mnogokrat skokovito nihanje. Lani je nihanje cen surovih iz uvoza doseglo celo 300%. Proizvajalci so v letošnjem letu želeli doseči zvišanje cen, kar pa državni organi s kontrolo cen niso dovolili. Zagotovljeno je torej, da bodo cene umetnih gnojil letošnjem letu, ostale neizpremenjene. Neizpodbitno in računico potrjeno pa je dejstvo, da je za umno in gozpodarno kmetijsko produkcijo, nujna uporaba mnogo večjih količin kvalitetnih umetnih gnojil.

Ob prazniku občine MOZIRJE

Ljubljanska banka
podružnica celje

iskreno čestita vsem občanom
in poslovnim sodelavcem.

OO ZSMS TOLO

KAJ DELAJO

Marjano Hladin, delavko skladišču tovarne TOLO Sentjurju smo zmotili sredi dela. Nismo je predolgo drževali, saj so delovne mišice se kako dragocene. Vseeno pa nam je Marjana, ki je bila pred kratkim izvoljena za namestnico podpredsednice OO ZSMS v svoji delovni organizaciji, razkrila marsikaj zanimivega o delu in aktivnosti mladih v podjetju. Kolektiv tovarne TOLO je pretežno ženski, zato ni čudno, da je predsednica mladine ženska in da je ženska tudi tim, ki dela ob jeji in z njo.

»Koliko mladih vas je združeno v vašo osnovno organizacijo?»

Okrog 35. Seveda smo v glavnem res sama dekleta, ki se po svojih najboljših močeh trudimo, da bi bilo naše delo koristno ne samo nam, ampak tudi drugim.

»Kaj torej delate?»

Spoprijemamo se z različnimi akcijami in nalogami: od zbiranja odpadnega materiala, organiziranja raznih pohodov, vključujemo se v ekološke akcije, pripravljamo rožnate ob različnih praznikih in vedno iščemo stike s mladinci iz drugih delovnih organizacij in z Obzidsko konferenco. No, marsikaj nam tudi spodleti, včasih ne gre vse tako gladko, kot si predstavljamo ali za tavnost. Toda na napakah se učimo, pravimo. Velikokrat smo tudi v časovni stiski. Veliko nas je iz drugih krajev in se na delo vozijo avtobusi. Toda z malo

VRANSKO: KRAJEVNI PRAZNIK

V nedeljo se bodo na Vranskem pričele proslave ob krajevnem prazniku, ki ga v tej krajevni skupnosti praznujejo v spomin na bitko na Stopniku in pričetek organiziranega odpora na Čreti. Ob letošnjem prazniku so krajin pripravili izredno bogat in pester program praznovanj. Ze v nedeljo bo v Vranskem tekmovalstvo mladih gasilcev, pohod planincev ob spominskih obeležjih iz NOB ter proslava 30-letnice Lovskega društva Vranksko. Od ponedeljka do četrtega pa se bodo v Vranskem odvijala športna srečanja. V soboto bo nato kulturna proslava, medtem ko bo osrednja proslava krajevnega praznika v nedeljo, 19. septembra. Takrat se bodo na slavnostni seji sestale krajevne organizacije, sledila bo otvoritev spomenika Ivanu Farčniku-Buču, otvoritev proizvodne hale INDE ter proslava 90. letnice gasilskega društva Vranksko.

Vsekakor je to bogat in zanimiv spored praznovanj, s katerimi bodo na Vranskem dostojno proslavili svoj krajevni praznik.

B. S.

SENTJUR

ZA IZOBRAŽEVANJE

Potrebe po splošnem strokovnem in družbeno-političnem izobraževanju so v sentjurski občini izredno velike. O tem je razpravljala tudi izvršni odbor kadrovske interesne skupnosti, ki je skupaj s predstavniki družbeno-političnih organizacij sklenil, da je nujno potrebno ustanoviti center za izobraževanje odraslih. Od sklepa do realizacije je bila tokrat pot zelo kratka. Center za izobraževanje odraslih že deluje, čeprav delo še ni utečeno in bo seveda treba marsikaj še urediti, planirati, premisliti. Glavna naloga organizatorja izobraževanja pa je, da le ta

prilagodno zahtevnejše izobraževanje vseh oblik skupaj z interesi in z odgovornimi predstavniki v delovnih organizacijah in z drugimi, ki se ukvarjajo z izobraževanjem ob delu. Da bi to delo bolj steklo, so v občini podpisali samoupravni sporazum o združevanju 0,3 odstotka sredstev od bruto osebnega dohodka. Ta sredstva se združujejo pri kadrovskega interesni skupnosti in bodo služila za pokrivanje stroškov organizacij izobraževanja, za financiranje dogovorjenih oblik izobraževanja in za financiranje tistih oblik, ki jih bo center organiziral za fi-

nančno zahtevnejše izobraževanje.

Izvršni odbor kadrovske samoupravne interesne skupnosti je podal tudi oceno o uresničevanju kadrovske in stipendijske politike v občini in je pri tem izhajal iz sklepov o kadrovske politiki, sprejetih na seji občinske skupščine. Ugotovili so, da se nekateri sklepi že izvajajo, da pa še vedno obstoja premajhna neposredna povezava s strokovnimi službami, ki delujejo na področju kadrovskega izobraževanja po delovnih organizacijah in drugod.

M. P.

STRANICE

TESNA POVEZAVA

Dve akciji, ki bosta krajanim Stranic prinesli lepši jutri, pravkar potekata. Za prvo — asfaltiranje poti v zaselek Bukovlje, prispevajo nekateri krajani tudi po milijon dinarjev, višina prispevka pa se začne pri 200.000 starih dinarjev.

Cesta ni dolga, le 760 metrov jo je, kljub temu pa njena cena ni majhna. Ta kratek odsek stane 31 milijonov, veliko sredstev pa so prispevale tudi delovne organizacije, ki imajo zaposlene delavce iz Stranic. Nekaj denarja se je primaknilo iz

sklada za investicijo, temu dodajmo vso resnost in prizadevnost vaščanov, ki niso šteli prostovoljne ure pa imamo zaključeno akcijo, ki ljude dem vliiva optimizem.

Prav tako bodo prve jesenske dni porabili za napeljevanje vodovoda, ker je sedanji prešibak. Zajeli bodo izvir Toplica in pod Malo Gorco napravili rezervoar, ki bo napajal Stranice. Velik delež bo prispevalo podjetje Ingrad, ki ima tu obrat. Njihov znesek 40 milijonov starih dinarjev res ni majhen in ker

so tudi cevi že kupljene v dolžini 2936 metrov, pomoč pa so spet obljubili krajani, je pravzaprav to že tretja akcija, čeprav smo rekli, da bomo pisali samo o dveh, ki so plod tesne povezanosti in smotrnega dogovarjanja in se v tem trenutku že uresničuje. Da ta podatek lahko podkrepimo, povejmo, da bo pri izkopu in montaži sodelovalo preko 500 pripadnikov JLA iz mariborske garnizije, ki bodo krajanom Stranic pripeljali ustrezno vodo v hiše.

ZDENKA STOPAR

CELJSKI GOBARJI V MOZIRJU

Gobarska družina iz Celja bo v okviru praznovanja občinskega praznika Mozirje priredila v domu Partizan v Mozirju razstavo gob. Razstava bo v dneh od 11. do 13. tega meseca odprta vsak dan med 8. in 18. uro.

Zadnje čase je gob v naših gozdovih kar precej, razstava naj bi zato prispevala k seznanjanju sezonskih gobarjev z užitnimi pa tudi z neujžitnimi gobami. Tembolj, ker je prav zadnje čase bilo nekaj lažjih zastrupitev.

KONUS

PREVEČ BOLNIŠKIH

Stalež bolnih raste iz dneva v dan in kljub intenzivni težnji, da ga zmanjšamo, se veča celo tam, kjer imajo v delovnih kolektivih lastne ambulante. So zdravniki preširokogrudni, izkoriščajo delavci bolniško za delo doma, na poljih, za fuš?

To so vprašanja, ki so se porajala ob podatkih, zbranih v delovnem kolektivu Konus v Slovenskih Konjicah. Zbrani podatki, ki so jih tu zabeležili, namreč kažejo, da bolniški stalež v zadnjih le-

tih narašča, čeprav bi moral s preventivo, ki naj bi jo uvajali v obratni ambulanti, padati. Saj, končno to je bil tudi eden izmed momentov, da so se podjetja spet začeli navduševati za obstoj lastnih ambulant.

O teh in drugih vprašanjih je stekla beseda z bolniškim kontrolorjem v Konusu, IVANOM DVORNIKOM.

Vedel je povedati, da imajo največ takih delavcev, ki zbolijo za dan ali dva, sem spadajo pa tudi tisti, ki imajo preglede pri specialistih in grejo zato v stalež. Kaj bi res ne zmogli organizirati deo tako, da bi se v popoldanskem času odšlo na pregled k specialistu, se sprašuje bolniški kontrolor.

Letošnji odstotek bolniškega staleža v Konusu je zelo visok in znaša 9,3 odstotka, od tega pa gre največji delež na porodnice (2,8 odstotka). V breme podjetja je koristilo stalež 3,8 odstotka, v breme skupnosti zdravstvenega zavarovanja pa 5,4 odstotka. Po tridesetih dneh pa lahko zdravnik spremeni diagnozo in pesem se znova začne, podjetje pa nosi vse stroške. Da bi jim utekili ali zmanjšali velike davkatve, se v Konusu izredno prizadevajo, pri tem pa povdarjajo,

da ne želijo posegati v strokovno delo zdravnika. Bolniški kontrolor obiskuje na vsake toliko časa delavce, ki so v bolniški, pri tem pa nareti na zanimive rezultate. En tak dan smo si zabeležili.

Ivan Dvornik je obiskal v enem dopoldnevu dvanajst Konusovih delavcev. Pri tem je ugotovil, da je polovica ravnala po navodilih, polovica — šest pa je opravljala naslednje: pacient se je sprehajal, čeprav bi moral ležati, bolnico, ki je imela predpisano trdo ležanje, je srečal na poti v trgovino, ko je šla po kruh. Pacienta je obiskal dvakrat, trobil pred hišo, ki je ostala gluha na njegove klice. Verjetno ni bilo nobenega doma. V zagovoru je bolnica povedala, da je ob obisku spala. Četrto pacientko je zalotil pri klanju kokoši, več, ne samo ene; peti je bil v avto—šoli, še stega je našel pred hlevom — vsi pa bi morali počivati in so imeli bolniško zato, da bi ozdraveli in okrevali.

Ivan Dvornik je povedal še to, da je bilo letos bolniške več kot prejšnja leta, ker dobi bolnik 90 odstotkov svojih prejemkov. Odstotek bolnih pa je tudi po temeljnih organizacijah združenega dela najvišji pa v obratih, kjer je zaposlenih veliko žensk, kar je povsem razumljivo (Koko, Majšperk). Pripravljajo pa enotno disciplinsko komisijo (doslej jo je imel vsak obrat zase), ki naj bi poostrila dosedanje predpise in jih tudi poenotila.

ZDENKA STOPAR

V uredništvu Novega tednika so se v ponedeljek, 6. 9. sestali na pomenku o problemih in uspehih celjskega alpinizma predsednik PD Celje Dušan Gradišnik, načelnik AO Ciril Debeljak-Cič, predstavnik vrhunske garde Čaužek Franc in predstavnik mladih, pripravnik Lesjak Ivan-Janč. Z novinarjem Tonetom Vrablom je tekla beseda o velikem uspehu Celjanov na letošnji odpravi v italijanske Dolomite. Reportaža izide v naslednji številki NT.

OGLAŠUJTE V
NOVI
tednik

Izletnik

Celje

TOZD TURISTIČNA AGENCIJA Stanetova 2

vas v sodelovanju z AIR TOURS Jugoslavija vabi na

letovanje po zelo ugodnih cenah, in to v:

- hotele SOLARIS v Šibeniku
- hotele v Medulinu, Njivicah na Krku, Palmi v Supetru, hotele LOTOS v Poreču, kjer letujejo otroci do 7 let v spremstvu dveh odraslih oseb ZASTONJ
- hotelsko naselje PALMA Supetar, ki je znižalo ceno enotedenskega paketa za 200 din

Ugodne cene pa vam nudimo tudi:

- v hotelih Olympia in Punta v Vodich
- v hotelu UVALA SCOTT v Kraljevic
- v privatnih sobah I. kategorije s hrano v hotelu ali v restavracijah od Portoroža, Izole, Umaga, Rovinja, Lovrana, Barbata in Banjola na Rabu, Novalje na Pagu, vse do Makarske.

V septembru pa vas IZLETNIK vabi na izlete:

- tridnevni DUNAJ — PRAGA od 10. do 12. 9. 1976
- dvodnevni BUDIMPESTA od 11. do 12. 9. 1976
- dvodnevni v Padovo, obisk cvetlične razstave »FLORMART — HOBYFLORA«, obenem pa boste videli tudi ABANO TERME in BENETKE od 18. do 19. 9. 1976
- tridnevni v MÜNCHEN na OKTOBERFEST od 23. do 25. 9. 1976
- ponavljamo štirdnevni izlet na OTOK CVETJA MAINAU na Bodenskem jezeru, videli pa boste tudi Krimlove slapove, Zürich, Liechtenstein, Davos in Merano od 25. do 28. 9. 1976
- enodnevni v Gradec, obisk jesenskega graškega sejma od 2. do 10. oktobra 1976

ODPRLA SO SE ŠOLSKA VRATA

PONIKVA PRI GROBELNEM

CELODNEVNA ŠOLA

Pouk na osnovni šoli na Ponikvi je sicer stekel tako kot povsod drugod, že s prvim septembrom. V ponedeljek pa so na tej šoli pričeli učenci višje stopnje obiskovati celodnevni pouk.

Za prehod na celodnevno šolo na Ponikvi se je že pred časom odločil in prehod odobril koordinacijski odbor za uvajanje celodnevne šole pri Občinski konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva. Ta je predhodno obravnaval rezultate in uspehe celodnevne šole iz Lokve pri Zusmu. Iz poročila predstavnice te šole in ravnatelja iz osnovne

šole v Slivnici je bilo moč narediti zaključek, da so uspeli v celodnevni šoli zelo dobri. Osip je praktično odpravljen, pridobljeno znanje učencev je trdnije in enakomernije. Učenci imajo v šoli urejeno redno in zdravo prehrano, otroci si pridobijo delovne navade, krepi se kolektivni duh med učenci. V celodnevni šoli je moč dobro organizirati več prostovoljnih aktivnosti itd.

Vse te in številne druge dobre strani celodnevne šole bi lahko našli in potrdili predstavniki kateholske šole, ki je uvedla to obliko poučevanja. Le-

ta postaja v današnjem času nujna.

Prehod na celodnevno bivanje otrok v osnovni šoli na Ponikvi je bil utemeljen tudi z organizacijskimi, prostorskimi in kadrovskimi možnostmi te šole. V času pred začetkom novega šolskega leta so učitelji in predstavniki družbenopolitičnih organizacij na Ponikvi seznanili z novim načinom šolanja in poučevanja otrok tudi vse starše, razen tega pa so pripravili vse potrebno za nemoteno delo celodnevne osnovne šole in tako naredili velik in odločilen korak naprej.

M. P.

Prvega septembra zjutraj so šolska dvorišča oživila. Napolnilo jih je živahno pričakovanje otrok na novo šolsko leto.

Na vseh osnovnih šolah so se posebno lepo sprejeli prvošolčke, ki so prišli prvič v šolo še v spremstvu staršev, ostale dni pa bodo sami korakali v vrtah učenosti. Na poti v šolo preži na šolarje, še posebno na najmlajše, kup nevarnosti. Križišča, hoja po prometni cesti, otroška razigranost... Starši in učitelji bodo učence prav gotovo sproti opozarjali na vse take nevarnosti, ne bo pa odveč, če na pričetek novega šolskega leta opozorimo še vse vznike motornih vozil. Previdna vožnja zlasti v bližini šol je najmanj, kar lahko storite za varnost naših šolarjev na cesti!

M. P.

KLEPET

POT V ŠOLO

Del poti v šolo sem prehodila skupaj s prvošolko Simono Arnshek iz Celja. Srečali sva se, ko se je iz varnega domačega dvorišča napotila z veliko šolsko torbico na rami znajnu naproti. Z drobnim, modrooko deklico sva ves čas prijetno kramljali in si tako med potjo krajšali čas.

«Greš kar sama v šolo?»

Včasih me kdo pospremi, toda pot do šole poznam in ni me strah.

«Tudi na križišču ne?»

Na križišču pogledam najprej v levo, potem v desno in če ni nikjer nobenega avtomobila, hitro stečem čez cesto.

«Je šolska torbica težka?»

O ja! No, kar dvignite jo, pa boste videli. Ampak v njej imam veliko lepih stvari. Mamica pravi, da so te stvari zelo drage, ampak jaz jih imam rada. Tudi torbica je lepa, kaj ne?

«To pomeni, da greš rada v šolo?»

Zelo rada. Ampak je lepo tudi doma, na dvorišču. V šoli pa je tudi lepo. Rišemo, se pogovarjamo... učimo se.

«Znaš lepo risati?»

Lepo. Imam tudi lepe barvice. Včasih pa kakšno stvar ne narišem dobro in potem sem žalostna. Pa saj se bom še naučila, ne? Se velikokrat bom šla v šolo. Mamica pravi, da se bom v šoli veliko naučila in jaz bi tudi rada znala veliko.

«Kaj si delala doma, takrat, ko še nisi hodila v šolo?»

Hmm... Igrala sem se s prijateljicami s punčkami, kuhale smo, šli smo se trgovino. Kadar je deževalo, sem doma risala. Ja, pa hula-hup smo vrtele!

«Nasvidenje, Simona! Jaz grem v levo, ti pa naravnost. Ne pozabi pogledati levo in desno na križišču! Simona, za hip se ustavi, prosim. Slikala bi te rada. Lahko?»

O, seveda! Ampak tako me slikajte, da se bo videla tudi moja šolska torbica!

«Hvala! In srečno pot!»

FRAN ROŠ

ZVESTA
ČETA

3

Samo pogledala ga je z očmi, ki so ga vsega omamile. Rahlo je prijel njeno roko in jo pridržal vsoj. Tako sta stopala dalje brez besed. Potem je Ivan poprosil s frepetajočim glasom: »Anica, naj te poljubim v slovo, da bom imel še ta spomin nate.«

Ni mu odgovorila, zardela je zrla v tla.

«Anica, prosim te.»

«Ne, Ivan.»

Molčala sta spet. Ivanu je bilo žal, ali vdal se je v usodo. Cutil je, kako čista in vzvišena je, kako malo jo je vreden: »Oprosti mi, predrzen sem bil! Hvaležen sem ti za vse ure in dneve, ki mi jih misel nate bogati. Kako prazno bi mi bilo življenje brez tebe!«

Vračala sta se.

Tam ob studencu je sedel profesor zgodovine, cesarskobradi Greiller in srkal vodo iz kozarca. Napel je stare oči v mlada človeka.

«Povsod bom mislil nate. Ostani mi dobra, Anica!»

«Jeseni se vidiva, Ivan!»

«Kje je jesen!»

Sedel je na klop in strmел za njo, ki je hitela po brvi in v mesto. In spet se mu je zdela kakor deklica iz sanj, ki ni doma na tej zemlji, in skoro ni mogel več verjeti, da je še pravkar držal njeno roko v svoji.

V mestu je dohitel tovariše. Polde mu je pomežiknil:

«No, kolikokrat si jo poljubil? Stavim, da je nisi. Ej, tepec, kdor more, pa noče!»

«Materialist,» se je razhudil Ivan.

***

V dvorišnem prizidku tiskarne, velikega poslopja, se je poleg prostorov s skladovnicami papirja skrivala soba, molčeca, z oknom obrnjena v prazen zid.

Na dolgi mizi so ležali listi, tudi hrvaški, srbski in češki. Med omarama knjig so na steni visele razglednice z znamenitimi slovenskimi kraji, povečani sliki narodnih polkov v spomin na Ptuj in Ljubljano v letu osmem in slike z dogodki iz zgodovine.

Vseh pet je bilo zbranih. Tudi Andrej Rogina, širokopleč in resen, ki so mu brki bohotno poganjali, je stonel nad časopisi. Stanoval je v mestni okolici in se vzdrževal sam. Pisal je črtice in literarne ocene, bil je pevovodja dijaškega zbora.

Krepko so se odprle duri in sablja je zažvenketala visokemu stotniku in pesniku Maistru, ki je prispel na sestanek literarnega kluba »Kondora«. Iz sokoljih oči pod košatimi obrvi se mu je smehljal razlil na dvignjeni obraz, ko si je pogladil črne brke: »Fantje, pozdravljeni! Ste bili pridni? Ste kaj prinesli?»

Glasno, toplo mu je zvenela beseda in zrl so vanj z odkritosrčnimi očmi, srečni in hvaležni za prijateljstvo. Redki so bili med narodnimi odličniki, ki bi mlademu človeku dali kdaj več kot nauk ali ukor v nejevolji nad njim. Stotnik je imel dečke rad, vodnik jim je bil. Na sestankih je ocenjeval delo, razpravljal z njimi o vsem, kar sta čas in življenje stavila na dnevni red. Bodril jih je in jim kazal ideale, k katerim naj mladi ljudje in literati streme v življenju in ustvarjanju.

Fantje so brali. Stotnik je poslušal, kdaj pa kdaj je v priznanje prikimal in s prstom udaril ob mizo.

Ivan Meglič je bil spet sentimentalno mehak:

«Tvoje pismo poljubujem

v tihih belih noči...»

Trše je izzvenel sonet Tineta Praznika:

«Tedad moj narod dvigne buzdovan
s krepko desnico Marka Kraljeviča.»

Stotnik je stisnil pesti: »To ste močno povedali.«

Sledil je razgovor o novih knjigah in sarajevskih strelih. Stotnik je dejal: »Čas je resen in pomemben. Treba je, da smo mirni in budni. Morda smo blizu vojne.«

Potem je želel dečkom dobre počitnice, polne veselja in dela do snidenja na jesen.

Mrak se je bližal in dijaki so krenili v gostilno »Pri

zlatem jelenus. Tam je bil poslovitni sestanek člana organizacije.

Dolga in nizka je bila soba z okni na dvorišče in konjske hleve. Ob belo pogrnjenih mizah je posedlo na štirideset študentov in tudi Jože Lipovšek se jim je pridružil. Glasno so se šalili ob pivu.

Prižgali so svetilke pod stropom in zastrli okna. Pred sednik, sedmošolec Kunej, se je dvignil in po pozdratu omenil delo, ki ga je organizacija opravila v samoizobražbi in pripravi na udejstvovanje naroda, ogroženega v svem obstoju. Poudaril je potrebo duhovnega zblizanja Slovencev z ostalimi, zlasti južnimi Slovani, kar naj rot k skupni, lepši bodočnosti.

Deklamirali so pesmi, nato je pevski zbor zapel. Pristopil je tudi gostilničar Jeretin, grčav poštenjak, z glavo bokim basom.

Mladina je bila vse bolj razgibana. Veselo so žarele oč Gibčna natakarica Ančka je prinašala penče se vrčke pitja in drznejši med študenti so ji hvalili rožnata lica. Polde Venišček ji je pobožal obraz in ob kitari citiral:

«Oj ta lepa krčmarica,

kak je lepa, kak je gladka...»

Zaorila je pesem: »Ko so fantje profi vasi šli...« Duri so se počasi odprle in tuj človek je s kričavim glasom posegel v pesem. Človek, ki je kakor po sili kazal vinjenost. Za hrbet mu je stopil gostilničar Jeretin in povzdignil kazalec dijakom v svarilo in previdnost.

Tujec je spregovoril: »Pesmi rad poslušam. Toda samo slovenske, tudi hrvaške in srbske. Kaj jih ne znate? Pesmi naših bratov? Tisto dajte: Onam' onamo, za brda ona...»

Vsi so molčali. Gostilničar je skrivaj svaril s prstom. Nekdo je zini: »To je pesem njih, ki so nam ubili Ferdinanda.«

«Kaj zato,» je odvrnil tujec in se opotekel. »Vina ni mizo, če zapojete! Tisto srbsko, saj jo vsi znate.«

Molk. Mnogim je bilo neprijetno. Slutiti so zasedo in se ozirali k durim.

Tedad je Tine Praznik segel k plinski luči in jo ugasnil. V hipu so ga drugi posnemali. In bila je tema. Stoli so padli tujcu na glavo. Nekaj pesti je seglo vanj, da se zdrknul za duri.

Študenti so bili zunaj in gostilničar jim je šepetal: »Dobro je bilo. Vsi preko dvorišča! Bil je vohun-izzivač. Na cesti čakata stražnika.«

«Za pol ure bomo v gostilni »Pod gradom«. Vsila

Razkropili so se v noč, na vse strani.

Stasa Gorešek

TUNIKA DRUGAČE

Z jesenjo, ko postanejo spet zelo aktualne dolge tople hlače in jesenska krila, pridejo v ospredje tudi oblačila kot so tunike. Nove tunike so ukrojene v zelo domiselnih, svobodnih krojih in sešite iz najrazličnejših materialov od svilenih, žametnih, volnenih in drugih tkanin.

Med najbolj priljubljenimi kroji je kimono kroj v stilu domače halje. Tunika je torej narejena tako, da se sprednja dela prekrivata in ob strani zavežeta. Poda se tako k hlačam kot nekoliko elegantnejšemu krilu.

Drugi model pa predstavlja športno tuniko z nizko vstavljenimi napihnjenimi rokavi, našitimi žepi in kapuco.

Možnosti je seveda še veliko. Moderno je vse, kar je nekoliko nenavadno, zanimivo in domiselno sešito.

MODEFEST INTERNACIONAL

Pretekli teden se je Hvar spremenil v svetovno modno središče. Tu se je namreč odvijal Modefest internacional, edinstvena prireditev tako pri nas kot v svetu nasploh. Tu se srečata Vzhod in Zahod, države z dolgo in močno tradicijo in one, ki imajo skromnejše modne izkušnje. Posamezniki, modne hiše, države prikazujejo kolekcije brez kakršnega koli tekmovalnega duha, zgolj zato, da pokažejo, kaj so v preteklem letu dosegli in da nekoliko nakažejo modo za naprej. Modefest internacional je nekakšno prijateljsko srečanje modnih strokovnjakov z vsega sveta.

Letošnji Modefest internacional je potekal na Hvaru, ker se je moral predvsem zaradi tehničnih problemov preseliti iz idilnega Trogira. In z veseljem ga je sprejel morda še lepši Hvar. V tednu dni, kolikor je trajal, je postal Hvar prizorišče najrazličnejših modnih manifestacij. Osrednja prireditev je bila vsak dan večerna modna revija, ki je trajala vselej do poznih večernih oz. zgodnjih jutranjih ur. V Modnem kalejdoskopu in Paradi mode so se pred-

stavljali naši kreatorji in proizvajalci ženske in moške konfekcije. Potem pa so se s svojimi kolekcijami predstavljali kreatorji iz Francije, Italije, Velike Britanije, Nove Zelandije, pa tudi Indije, Pakistana, Madžarske in Turčije, da omenim samo nekatere. Njim so se s svojimi avtorskimi kolekcijami zelo uspešno pridružili tudi naši kreatorji, ki delujejo v sklopu Modefesta. Posebno velja pohvaliti našo priznana kreatorko Vesno Gaberšček, ki sicer kreira za radoviško Almiro. Tokrat nam je prikazala dovršeno športno kolekcijo, sešito iz blaga tovarne Lio, s katero je ponovno dokazala, da je izkušena in domiselna oblikovalka. Zadovoljni smo bili tudi z zagrebško kreatorko Djurdjo Zelmanović in njeno nekoliko orientalsko navdihnjeno kolekcijo, v kateri so imele barve pomembno vlogo. In končno ne moremo mimo dejstva, da so tudi kreatorji moške mode, kot na primer Zagrebčan Salim Sabić, zelo enakopravno nastopali ob priznanih italijanskih kolegih, ki so nam sicer prikazali najlepšo moško modo.

Pri ženski modi je blestel Pariz še posebno z Nino Ricci in London s Teo Porter, zelo veliko domiselnosti pa so pokazali tudi Novozelandci.

Mimo modnih revij je bil vsako dopoldne zelo zanimiv in koristen foto show, namenjen fotoreporterjem in modnim fotografom. V prijetnem obmorskem okolju so lahko poljubno slikali katerokoli manekenko v modelu, ki so ga želeli.

In končno ne morem ob osrednjih prireditvah Modefest internacionala pozabiti tudi na vse spremljevalne. V tem času so namreč odprli zanimive razstave z modnega področja. Med njimi: Od lanu do platna, Razstava usnjenih torb, Usnje kot nakit in druge.

Organizirani pa so bili tudi mnogi strokovni simpoziji, na katerih so si lahko izmenjali mnenja strokovnjaki z vsega modnega sveta.

Modefest internacional je torej dozorel, zrasel je v edinstveno modno doživetje, ki nam ga zavidajo marsikje po svetu.

STASA GORESEK

VELENJE

ŠKODLJIVA TEKOČINA

Tako bi lahko na kratko zapisali ob primeru, ki se je zgodil v Velenju in okolici prejšnji teden. V zgodnjih jutranjih urah je namreč skozi Velenje peljala večja cisterna nizozemske registracije, ki je pred tem že »oddala« plin v Dohu pri Ljubljani. Žal je pri izpraznjevanju prišlo do tega, da je nekaj plina (recimo okoli šest ton!) ostalo v cisterni, ventili pa tudi, po vsej verjetnosti, niso bili najbolje zaprti.

In tako se je avto začel vračati proti daljnji Nizozemski, plin pa je počasi odhajal na prosto. Največ ga je »ušlo« prav v Velenju in okolici proti Drovogradu, to pa je povzročilo določene probleme. V zraku je zasmrdelo, tisto, kar pa se je zilo v Pako, je pomorilo vse ribe tja do naselja Gorenja. Velenjčani so zaradi tega takoj zatrobili »suzbuno«, katere posledica je bila v tem, da so takoj zaprli glavni rezervoar za pitno vodo (možnost okužbe!), prepovedali izdajanje hrane v menzah ter prekinili

s poukom. Štab za civilno zaščito je stopil v akcijo, ki je bila učinkovita in hitra, v tem pa je tudi ves odgovor na to, da ni prišlo do zastrupitve med ljudmi.

Usodni dan so si pomagali s pitno vodo iz cistern, ki so jo pripeljali iz krajev, kjer voda ni bila okužena. No, vsa stvar ni bila tako tragična, kot je bila videti prvi hip in

naslednji dan je že bil vsaj toliko normalen, kot dnevi pred nesrečo. Bilo je več preplaha kot dejanske škode ali hudih posledic.

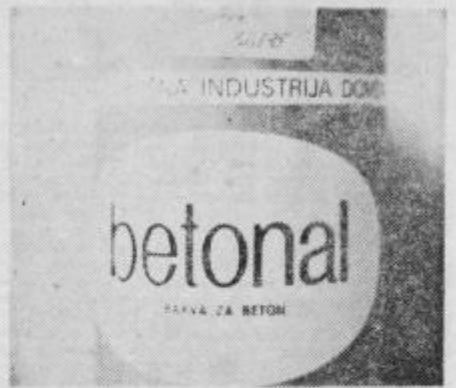
Vendar je prav to po-

glavje zase, ki mu velja posvetiti več pozornosti. Kaj bi lahko bilo? Kakšna tragedija? O tem govorimo tudi na drugi strani in upamo, da bomo dobili ustrezen odgovor. Resnično vsak dan vozi po naših cestah veliko cistern s strupenimi in škodljivimi plini ter obstojajo vse možnosti, da se zgodi nesreča s hudimi posledicami. Kaj smo oz. kaj bomo storili, da do tega ne bo prišlo? Brez dvoma je potrebna maksimalna previdnost vseh, ki opravljajo takšna dela. Če bi bilo tako tudi v zadnjem primeru, verjetno do njega ne bi prišlo. Tokrat je samo malo bolj zasmrdelo, nekaj ur je bila zaprta pitna voda, poginilo pa je veliko rib. Kaj bi bilo, če bi morali ukrepati tudi v zdravstvenem domu ali na pokopališču. Slednje naj bo vodilo, da bomo z nevarnimi plini in podobnimi zadevami ravnali skrajno previdno.

TONE VRABL

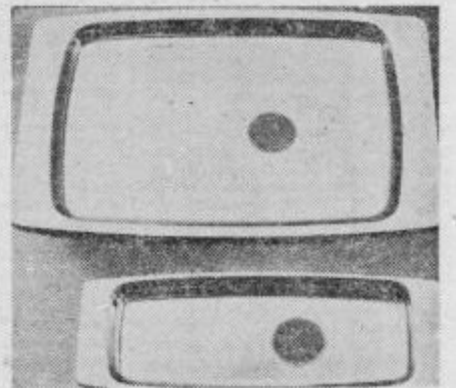
T priporoča

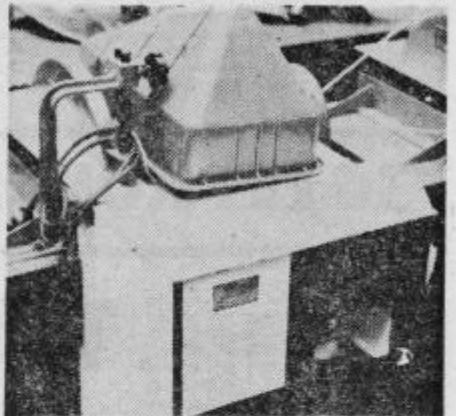
BETONAL — kupite ga lahko v Tehno-mercatorjevi trgovini Mavrica. To je nova barva za beton v treh variantah: v zeleni, oksidno rdeči in čokoladno rjavi. V embalaži je 5 kg barve, 1 kg pa zadošča za 4—5 kvadratnih metrov dvakratnega premaza. Cena: 65,65 din

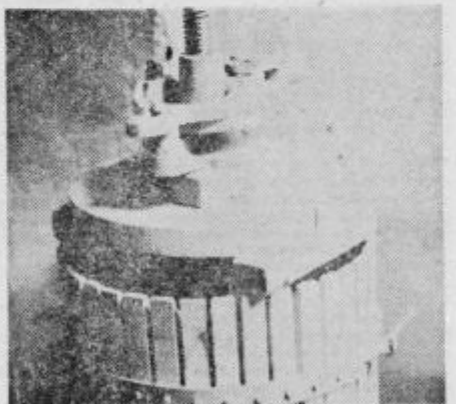
Novi IDEAL LAK za parkete. V embalaži je 4 kg laka, v kompletu pa so še trilec in razredčilo. Cena laka za en kilogram je 53,15 dinarjev. Tudi to lahko kupite v Mavrici

PLADNJI Gorenje so iz nerjaveče kovine. Pri Železninarju jih dobite v različnih velikostih. Imajo ceno od 32,98 do 104,90 din.

UNIVERZALNI MLIN lahko kupite pri Železninarju. Z njim opravite 6 operacij od mletja, sekkanja, drobljenja do luščenja, žaganja, vrtnanja in še kaj. Cena je 7174,90 din, mlin za 8744,00 din pa opravi še več operacij.

STISKALNICE — Kmalu bo čas trgatve. Pri Železninarju imajo stiskalnice različnih velikosti od 100 do 200 litrov — ročne in hidravlične. Cene od 2200 do 7050 dinarjev.

OZD GOZDNO GOSPODARSTVO NAZARJE

OZD LESNA INDUSTRIJA NAZARJE

OZD »SMREKA« GORNJI GRAD

Ob prazniku občine MOZIRJE

č e s t i t a m o

**vsem delovnim ljudem
in občanom**

**Vsem občanom in delovnim ljudem iskrene čestitke
ob prazniku občine MOZIRJE**

**ZGORNJESAVINJSKA KMETIJSKA
ZADRUGA MOZIRJE — p. o.**

**OB PRAZNIKU
OBČINE ŠMARJE
NAŠE ISKRENE ČESTITKE
VSEM
POSLOVNIM SODELAVCEM
IN OBČANOM**

** Ljubljanska banka
podružnica CELJE**

**ZAVAROVALNICA „SAVA“
podružnica CELJE**

ZAVAROVANJE ŽIVINE in upravljanje po zavarovancih

Pomembnost zavarovanja živine je vedno večja, čeprav jo štejemo še za sorazmerno mlado panogo zavarovanja. Pravi razmah je doživela po drugi svetovni vojni oziroma leta 1952, ko se je vključil riziko zdravljenja in je to zavarovanje prevzela zavarovalnica.

Živinoreja je žal v naših krajih še vedno več ali manj na meji rentabilnosti, pač zato, ker je v končni fazi mesna proizvodnja občutljiv beljakovinski prehrabeni artikel.

Vzporedno z usmerjanjem kmetij na intenzivno živinorejo in s tem kvalitetnejših živali, katerim nenehno raste vrednost, kar daje posameznikom kakor skupnemu gospodarstvu večje perspektive v živinoreji. Zato so živinorejci iskali in se še zanimajo za vse možnosti, da zavarujejo svojo živino na eni strani, po drugi strani pa so zopet težnje za čim cenejše in čimbolj široko jamstvo.

Zavarovalnica je imela in ima posluš do tovrstnega zavarovanja. Organizirani so bili sestanki z živinorejci-zavarovanci po vaseh in formirani najprej na manjših področjih, v zadnjem času pa na področjih občin zavarovalne skupnosti živinorejcev za skupinska zavarovanja živali.

Na čelu te zavarovalne skupnosti je bil izvoljen odbor, ki skrbi za pravilen potek zavarovanj in izplačanih odškodnin. Ta odbor ima tudi svoj pravilnik, na podlagi katerega pravilno tolmačijo zavarovancem zavarovalne pogoje na svojem področju.

Vsako zavarovalno leto so odboru predloženi na vpogled tehnični rezultati vplačanih premij in izplačanih odškodnin. Nadalje sta ob tej priliki praviloma prisotna predstavnik veterinarske in področne kmetijske pospeševalne službe. Tako je medsebojno sodelovanje in upravljanje zavarovanja bolj izpopolnjeno.

S tem načinom upravljanja je zavarovancu-živinorejcu dana možnost, da s svojimi predlogi pripomore k izboljšanju zavarovanja živine.

Na tej podlagi upravljanja se zavarovanje živine nenehno širi, saj so doseženi tudi lepi uspehi.

Na območju naše POSLOVNE ENOTE CELJE, ki zajema področje osmih občin (Celje, Zalec, Mozirje, Velenje, Laško, Sentjur, Smarje, Slovenske Konjice) je v skupnem zavarovano preko 30.000 glav goveje živine, 7000 prašičev in okrog 1000 konjev.

Zavarovalnica si prizadeva postopek zavarovanja izboljšati in poenostaviti tako, da bo zavarovanec-živinorejec pod čimbolj ugodnimi pogoji zavaroval svojo živino.

**PROIZVODNO
GRADBENO
PODJETJE
GRADNJA
ŽALEC**

**Probleme današnjega časa
ENERGETSKO KRIZO
ONESNAŽEVANJE OKOLJA
VARČEVANJE**

REŠUJEJO

Schiedel — YU — dimniki

Schiedel — YU — zračniki

Schiedel — YU — jaški za smeti

Schiedel — YU — odprti kamini

Montažne troprekate greznice

STIBO termoblok

STATIK montažni stropi

NAŠ PROIZVODNI PROGRAM

SCHIEDEL — YU — DIMNIK je troplasten dimnik. Porabi do 40 odstotkov manj goriva, ne onesnažuje ozračja. Ker je okrogel, daje boljši vlek in je enostaven za čiščenje. Njegov samotni vložek je odporen proti kislinam, varen pred zasajevanjem in toplotno obstojen. Schiedel dimnik je montažni dimnik, zato cenen pri postavitvi.

SCHIEDEL — YU — ZRACNIKI v elementu z dimnikom ali posebej skrbijo za vedno čist zrak v prostorih bivanja.

SCHIEDEL — YU — JASKI ZA SMETI — enostaven odmet odpadkov v stanovanjskih blokih, šolah in poslovnih poslopijih.

SCHIEDEL — YU — ODPRTI KAMINI so novost na našem tržišču. Z njimi si otepsate stanovanje in omogočite prijetno in estetsko gretje.

MONTAŽNE TROPREKATNE GREZNICE so prav tako novost na našem tržišču. Poenostavijo in pocenijo gradnjo, odgovarjajo sanitarnim predpisom in JUS normam glede števila oseb v gospodinjstvu.

STIBO TERMOBLOK je betonski blok s posebnim styropornim vložkom. S tem se doseže optimalna toplotna izolacija. Ustvarite si stalno varčevanje energije, zato gradite tudi vi s STIBO blokom.

STATIK MONTAŽNI STROP opečne ali betonske izdelave zmanjša stroške, poenostavi montažo.

PROIZVAJAMO, PRODAJAMO, MONTIRAMO

Proizvodno gradbeno podjetje »GRADNJA«, Zalec, Aškerčeva 1, tel. št. (063) 710-740, 710-783, 710-782.

Enota: Proizvodnja in prodaja gradbenih materialov, Latkova vas pri Preboldu, tel. št. (063) 722-027

Naše proizvode lahko kupite v vseh prodajalnah gradbenega materiala.

TURISTIČNA INDUSTRIJA — JUŽNI JADRAN (3)

TURIZMA SENČNA PLAT

Dubrovniska riviera — tradicija evropskega turizma. Blišč in sence. Turistični boom ima lahko tudi žalostne, neljube stranske učinke. Čisto po nepotrebem seveda. Če bi namreč pri nas ne gledali samo na trenutni, današnji in jutrišnji dohodek, potem bi se takšne stvari ne smele dogajati, da ena gospodarska panoga povzroči odmiranje drugih. In na področju Južnega Jadrana je tako. Turizem se je kot prelestna cvetna rastlina razrasla in pod seboj zadušila predvsem dve panogi — ribištvo in kmetijstvo.

Vzemimo na primer Koločep. To je prvi naseljen otok, 3 morske milje oddaljen od Dubrovnika. Med najbolj oddaljenimi rti je tri kilometre. Majhen otok je z dvema vasicama in ponosno zgodovino. Nekoč je bil Koločep sedež dubrovnške trgovske mornarice z ladjedelnico. S Koločepa je bila trijambornica, ki je ob drugem potovanju Kristofa Kolumba bila

J. KRAŠOVEC

udeležena v ekspediciji z dubrovnško zastavo vrh Jambora.

Kakorkoli že, otok je po zatonu jadrnic postal ribiški otok in šele po letu 1930 dobil prvi turistični objekt, majhen hotel, ki je bil last slovenskega slikarja Marčiča.

Koločep je bil še dolgo, do pred nekaj let nazaj, pribežališče turistov, ki ljubijo mir. Kajti na otoku ni cest, ni biciklov. Edina kolesa so na redkih otroških vozičkih...

Dve desetletja po vojni je otok živel od kmetijstva in ribištva. Oljke, fige, rožiči, pomaranče in podobno sadje je šlo v denar. Ribiška zadruha je včasih ulovila tudi po 150 kvintalov rib. Danes, tako pravi stari ribič Lujko, ves otok govori, če kdo ujame kilogram rib...

In turizem? V Donjem Čelu, kjer nekoč ni bilo dosti turistov, je zdaj bungalovski tip hotel z 220 ležišči, stari hotel v drugi vasi, vse bolj zanemarjen, pa spravi pod streho nadaljnjih 70 gostov. To je vse.

Te, rekli bi malenkostne turistične zmogljivosti so postavile vse na glavo. Najprej vse mlade družine silijo na obalo, v bližino mesta, kjer so šole, kjer so druge prepotrebne ustanove, otok pa je navsezadnje le otok in če je viharno morje, ne prideš čez. Vse kar je na otoku, je zaposleno v hotelih. Od kuharjev do sobaric. Toda paradiznik, sleherno solato, vsak krompirček vozijo iz Dubrovnika. Načrt o vodovodu z obale na otok je najbrž še vedno utopija.

In otok je bil nekoč pravi park. Prvi evropski turisti so ga po rastlinju in členoviti obali uvrščali med paradize, kot je Capri. Po vsem otoku so bile speljane pe-

šoti. Na razglednih točkah so bile klopi. K slikovitim zalivom so vodile stopnice. Če je bil kak dan oblačen, je turist imel kam na sprehod. Vsak podoben dan kam drugam. Danes, razen glavne poti med obema krajema in še do bližnjih zalivov, otok prerašča robidovje. Robidovje se je oklenilo oljk, rogačevih dreves, smokev. Nekdaj vzorno obdelovani pomarančni nasad in vrsta nekdanjih bujnih vinogradov je udušila robidnica, ki tekmuje z praprotnjo v tihi, divji zeleni invaziji na otok. Ze leta ne prodajo niti enega kilograma rožičev. Tudi oljk ne pobirajo. Oljčni mlin razpada (ko bi ga vsaj ohranili kot znamenitost). Vse več hiš je

praznih... Cez leta, če nas v tem pogledu ne sreča pamet, bodo kuharje, natakarje in sobarice morali voziti na otok z obale, kajti na otoku je otroški jok vse redkejši.

In kaj je temu krivo? To, da se je vse vrglo v turizem, da delo na zemlji nima nobene cene in pridelki tudi ne. Se ovce, ki so nekoč brstile podrast, so na otočku redkost. Nekoč je bilo poleg turizma še kaj... Toda bo vzdržal turizem tam, kjer ni nikogar, ki bi bil za dobro nagrado pripravljen čistiti plažo raznih smeti?

In kaj če kakšno naključje nekoliko priprepi, iz katere turistični cvenk pri- teka?

PEKLENSKA POMARANČA

Majhna naprava, ki so si jo izmislili v Veliki Britaniji in jo krstili za Električno pomarančo, v krogu glasbenikov vse pogosteje dobiva naziv Peklenska pomaranča. To niti ni čudno, saj naprava postaja strah in trepet za pop skupine, predvsem tiste, ki razen glasnega igranja ne znajo prav nič. Napravo je izdelalo britansko ministrstvo za zdravje, njena »peklenskost« pa je v tem, da avtomatično prekine dovod elektrike, če hrup v dvorani preseže dovoljenih 96 decibelov. Po sklepu ministrstva za zdravje, bodo to pomarančo vgradili v vse dvorane v Veliki Britaniji. Iz zanesljivih virov smo izvedeli, da nekateri znani pop glasbeniki že študirajo klasične, neelektrične instrumente in najjavljajo spremembe stila svojih heavy rock skupin.

HUMOR

»Strašno je to,« stoka Skot. »Bencin se je spet podražil!«

»Kaj pa se razburjaš?« se čudi prijatelj. »Saj sploh nimaš avtomobila.«

»Ze res, kaj pa vžigalnik?«

ANEKDOTA

Veliki nemški filozof, začetnik kritičizma (Immanuel) je kot član izpitne komisije zastavil študentu tole vprašanje:

»Ali mi lahko poveste, zakaj pravzaprav nastane polarni sij?«

»Zakaj nastane polarni sij? Joj, škoda... Se pred nekaj minutami sem vedel, zdajle pa sem pozabil.« je odgovoril vprašani.

»Res škoda, da ste pozabili,« je odvrnil profesor, »ker ste prav gotovo edini človek na svetu, ki je to vedel.«

KAKO ZMAGATI NAD RAKOM?

NOVO ZDRAVILNO DA ALI NE?

● Zdravilo iz rastlin z otokov v Indijskem oceanu

● V majhnih količinah zdravi, v večjih ne

Dr. Paoletti: »Vedeti moramo, da obstaja več kot 100 vrst različnih rakastih celic, ki imajo največje neje le eno samo skupno lastnost — da ubijajo. 15 odstotkov rakastih obolenj uspešno zdravimo. In nekatere oblike raka reagirajo na kemične substance, druge pa ne, je po mojem mnenju v zvezi s hitrostjo razmnoževanja celic. Nekateri tumorji imajo počasno delitev celic, ki lahko traja tudi do sto dni, medtem ko pri nekaterih oblikah levkemije proces traja le tri do deset dni. Prav ta faktor pa vpliva, da postanejo nekatere oblike raka občutljive na kemične protitumorje. Namreč, kadar se hitro razmnožujejo ustvarjajo celice NDK (dezoksiribonukleinska kislina) v ogromnih količinah. Protitumorje substance pa preprečujejo sintezo NDK in s tem rast celic.«

Nerodno pri teh substancah pa je, da uničujejo maligne in — zdrave celice. Zato so se znanstveniki usmerili predvsem na iskanje tistih, ki bi uničevali samo obbolele celice.

Ekipa dr. Paolettija proučuje skupino substanc po skupnim imenom — elipticini in jih je približno 100 vrst. Proučevali so jih tudi avstralski znanstveniki.

Beseda je o ekstraktih neke rastline, ki jo je mogoče najti samo na otokih Indijskega oceana. Toda so tudi te kot večina drugih protitumorjev naravnega izvora. Ena o njih, ki so jo sintetizirali laboratorijih leta 1970, se je pokazala kot izredno učinkovita v zdravljenju mieloblastične levkemije. Za uporabljanje le-te gre zasluha predvsem znanemu karologu prof. Georgesu Matheu. Toda, odkritje ima tudi slabo stran. Testiranja so prekinili, ko so ugotovili da imajo te substance tudi neželeno oz. strupeno delovanje — pri ljudeh lahko povzročijo stanje hipertenzije (zvišanega krvnega pritiska) ali šoka.

V zadnjih letih je dr. Huong — sodelavec Paolettija — sintetiziral nove derivate elipticinov. Izdvojil so dva od teh, ker sta se pokazala kot zelo zanimiva oz. uporabna pri preizkusih na živalih. Todal Čepr so prve ugotovitve pozitivne, pa še formalnih zaključkov ne bo mogoče uporabljati prej kot čez leto ali dve. Vse zahteva svoj čas, svoj proces!

Delovanje te substance še ni popolnoma pojasnjeno. Marsikaj še ostaja skrivnost.

Zanimivo je, da deluje zelo učinkovito v zelo majhnih količinah. Samo enkratno doziranje je potrebno za uničenje 90 odst. rakastih celic in to brez nevarnosti za okoliško zdravo tkivo. Vendar, če se doze ojačane, njihova učinkovitost slabi. In to do zdaj še ni pojasnjeno, oziroma ni ničesar, kar bi opozarjalo na razumljivo razlago takšnega učinka. Prav področje molekularne biologije bo tisto, ki bo dalo največ odgovorov znanstvenikom in zdravnikom, ki se bore za zmago nad rakom.

Razveseljivo pa je to, da imamo novo zdravilo. Elipticin je novo ime v orožarni protitumorjev pripravov. Z mešanjem različnih zdravil — v medicini jih imenujejo terapevtski cocktaili — dosega večkratne uspehe pri zdravljenju obolenj, sicer pa je tako splošno mišljenje — več zdravil, manj bolnih.

COPA RIO!

Pretekli teden je v Preboldu ob prazniku Tekstilne varne Prebold gostovala Copa Rio — Show skupina iz Brazila. Tokrat so prišli na račun ljubitelji latinsko ameriških plesov in melodij. Šest deklet in štirje fantje so Gala — Show do Brasil gledalcem v nabito polni dvorani prikazali najbolj značilne plesne in zapeli številne melodije. Občinstvo je bilo navdušeno predvsem nad temperamentom izvajalcev, pa tudi kostumi niso bili od muh.

Razen v Preboldu je skupina gostovala še v Rdeči dvorani v Velenju, danes zvečer pa bodo nastopili tudi v hali Golovec v Celju. Foto: T. TAVČAR